

אדרת דברים אליהו קי

בכל אשר ימצא לו שהפסוק נוטל בראוי כבמוחזק. לכן נאמר אשר יהיה לו לשון עתיד וסביר
 אינו נוטל בראוי כבמוחזק: לכן נאמר בכל אשר ימצא לו בשעת ירושה לבד: לא יוכל לבכר. ולא
 נאמר לא יבכר אפילו עבר וביכר אין מעשיו כלום: על פי בן השנואה. אפילו יאז הפרטק של
 הבכור לא יוכל לבכר שנאמר על פי: (ח) יכיר. יכירו לאחרים. נאמן איש לומר בני זה בכורי
 הוא: לחת לו. שאין הבכור נוטל פי שנים בשבח ששבו נכסים לאחר מיתת אביהם שנאמר
 לחת. מתנה קריא רחמנא מה מתנה עד דמטי לידה דאז אף חלק בכורה עד דמטי לידה
 דאז: כי הוא ראשית אנו. את שלבו דזו עליו. יאז המפלת סנדל או שפיר מרוקס או שלא
 וכיוצא ומוחק: ראשית אנו. ולא אוס כגון בכור לאמו: לו משפט הבכרה. לאיש משפט הבכרה
 ולא לאשה. לחת לו. ולא ליבס פי שנים. ומשפט הבכור שאפילו בן נוטלת חלק הבכור של אב
 כמו בנות ללפחד של משפט הבכורה ולהלן נאמר לחתקת משפט. רק שאין צננות דין בכור וכל
 שבנ' נוטלת בשום: (יח) כי יהיה לאיש בן. בן ולא איש. בן ולא בת. כי יהיה. ומשעת הויה
 ולא טומטום שנקרע שאין ידון בן סורר ומורה. סורר בנור' שבכח ומורה בנור' שבנפ'.
 ועוד נאמ' סורר ומורה. סורר בנור' ומורה בנור': אינו שמע בקול אביו ובקול אמו. יכול
 אפי' אמו' לו אביו להדלי' את הנר בשבת ולא שמע לו ולא הדליק ח"ל להלן אינו שמע. מה
 אינו שמע האמור להלן זולל וסובא. אף האמור כאן זולל וסובא: בקול אביו ובקול אמו. עד
 שיגנוב משל אביו ומשל אמו: ויסרו אחי. במכות: ולא ישמע אליהם. מלמד שמלקין אותו בפני
 שלשה. ודוקא אם חזר וקלקל אחר ההפאה: (ט) ותפשו בו. ולא גידמין: אביו ואמו. ואם רע
 אביו ואמו למחול לו הוא מחול. ואם אביו רועה. ואמו אינה רועה. או אמו רועה ואביו אינו
 רועה. הוא פטור: והוציאו. ולא חגרין: (כ) ואמרו. ולא אלמין כי מצינו במצוה שם רע נאמר
 והוציאו ואמר כך נאמר ואמר אבי הנערה וכאן נאמר ואמרו שיבי שיהם שיהן שלא יהיו לאלהם:
 זה. ולא סומין: אינו שמע בקולו. ולא חרשין: ואמרו. שיבי שיהם שיהן שלא יהיו לאלהם:
 חסר יו"ד משמע קול אחד של רבים ואלו נאמר בקלטי היה משמע קולות שונות של רבים ונאמר
 בכל אחד לשון רבים שיבי שיהם שלמין: אל זקני עירו. זו סנהדרין. ואל שער מקומו. במעמד
 שער מקומו. וכן נאמר וגשו הכהנים בני לוי וגו' וענו ואמרו וגו'. אחת אמרו הזקנים ולמה
 היה הגשח הכהנים כדי שיאמרו הזקנים במעמד הכהנים: בנו זה. שלקח בפניכם ואם חת
 אחד מהם אשר לקח בפניו פטור: סורר ומרה. הוא כח"ס ונהמת באחריתך וגו' איך שנאמר
 מוסר ותוכחת נאך לבי ולא שמעתי בקול מורי ולמלמדי לא הטיתי אזני כמעט הייתי בכל רע
 בחוך קהל ועדה. כי לשון מוסר הוא להוסיף בחבלי המוסר לבלתי לכת אחרי שרירות לבו הרע.
 ותוכחת הוא צדדים להחיות עמו. איך שנאמר מוסר הוא זולל וסובא. ולא שמעתי בקול מורי
 וגו' לא שמעתי בקול מורי הוא מורה. ולמלמדי לא הטיתי אזני הוא סורר. ותוכחת נאך לבי
 הוא אינו שמע בקלו. כי נאך ביאורו לשון חיאות וסיקוק שפשו קנה בהם לכן אמר נאך לבי.
 כמעט הייתי בכל רע ע"ד שאר"ל מפני שאכל טרטימר בשר הוא ידון כעבירה חמורה כמגדק
 וכיוצא בו. שבהם נאמר ובערת הרע מקרבך ואלאו נאמר ג"כ ובערת הרע ח"א כמעט בעבור
 דבר מועט הוא שזה ככל רע. בחוך קהל ועדה כח"ס אל זקני עירו ואל שער מקומו. עדה הוא
 סנהדרין שנאמר ושפטו העד' והצילו העדה. קהל הוא שער מקומו: (כא) ורגמחו כל אנשי עירו
 באבני' ומח. כל חקוס שנאמ' באבנים נאמר אללו ומח כח"ס באבנים יכול באבנים מרובות ח"ל
 אבן יכול באבן אחת ח"ל באבנים אמור מעתה לא חת בראשונה ימות בשנים ולכן נאמר אלל
 באבני' ומח שירגום אותו באבנים עד שיומות ולא יוחר: ורגמחו. ולא כסותו: ובערת הרע
 מקרבך. הוא טעם על מיתתו כי טומאתו מחפשת בכל אנשי עירו ויבערו הרע מקרבם. ואלל
 אשח איש צעולה בעל נאמר ובערת הרע מישראל ולא נאמר מקרבך לפי שעון צעולה בעל
 המחפשת בכל ישראל. וכל ישראל ישמעו ויראו. ד' צריכים הכרה ואלל כלם נאמר ישמעו ויראו.
 בזמן מחר. ומסית. ועדים וזוממין. וכן סורר ומורה: (כב) וי יהיה באיש חטא מחפשת מות
 וסומת

אדרת דברים אליהו

והומח. הוא מנחם עשה להמית את האיש אשר יכיה בו משפט מות. ונאמר בלשון מנחם הוא לימוד לכל המנחם שהקטן פטור. ואמר מנחם משפט מות. מנחם הוא שוגג ואיך יכיה משפט מות. וגם הים לומר וכי יעשה אים ואמר וכי יכיה בלשון. וביאורו הוא אם נעשה לו ממשפט מות מנחם והוא שוגג כגון שטעה תשובה כחש' מוסיף אחרו למיחה והוא לעק שמתחרט על העבר ולא יעשה עוד ושטעה תשובה מיראה ונעשו לי זדונות כשגגות. אמרה תורה מל מקום והומח כחש' ח"ל (מכות י"ג ב') רע"א חייבי מיתות ישן בכלל מלקות ארבעים שאם עשה תשובה ב"ד של מעלה מוחלין להם חייבי מיתות ב"ד אין בכלל מלקות ארבעים' שאם עשה תשובה' אין ב"ד של מטה מוחלין להם ולכן כתיב וכי יכיה בלשון ולא אמר' וכי יעשה אים ור"ל שיהי' בו רק קלח ומנחמו אשר עשה שטעה וחזונו שוגג: בלשון והומח. שאין שנים מוחזין ביום אחד: ותלית אחו. ולא אותה: אחו. ולא כמותו. אחו. ולא שנים ביום א'. אחו. על אותה עבירה נחלה ולא על עבירה אחרת: על עץ. תלוש ומשוקע בקרקע ולא מחובר. והומח ותלית. לא כדרך שהגויס עושין תולין ואח"כ מוחזין אלא והומח ותלית: (כג) לא חלין. הוא ל"ח: כי קבור חקברנו ביום ההוא. מ"ע: קבור חקברנו. לרבות כל המוחזים לקבורה: ביום ההוא. יכול אפי' לכבדו ח"ל על העץ מה שאינו לכבוד: כי קללת אלהים תלוי. אלהים הוא להפליג הדבר כמו הררי אל שלהבת ים וכן כאן פירושו בזיון גדול מופלג מאוד והוא בזיון התלים כי קללה הוא לשון בזיון בכל מקום: ולא תטמא את אדמתך. הוא בלשון"ק ששם מנחם האדמה ולכן נאמר אדמתך שומם נברא אדם הראשון ממוקם במנחם: אשר ה' אלהיך נתן לך. זה כלל הארץ: נחלה. זו ירושלים:

תבוא

(א) ויהיה כי תבוא. והים חיד שתבוא אחת חייב בתבואת בכור: נתן לך. אבל לא הטוטע להוך שלו ובכורך לחך של רבים או הטוטע בו. וירשעה וישבח. נאמר כאן ובפ' חוץ ופליגי כה שני תנאי דבי ר' ישמעאל חד אחר כל ביאה אינה אלא צירוסה ושיבה ואינו חייב אלא בארץ. וחד אחר שסם שני כתובים הבאים כחד אחר ואין חלומין: וישבח כה. שמוטע ליטב כה: (ב) ולקחת מיראשית. ולהלן נאמר ועתה הנה הבאתי את ראשית. ולא נאמר מיראשית. לפי שאמרו שבכורים אין להם שיעור. ובחוספתא אמרו ששיעור בכורים אחד מששים. והוא חפני שהדין של בכורים אדם יורד לחוך שדכו ודואח תלנה שביכרה וכו' קושרו בגמיו ואומר הרי אלו בכורים. ור"ש אומר שלשה מדות בבכורים. בכורים וחוספתא בכורים וכו'. בכורים ענמן אין להם שיעור. כי ראשונה שביכרה קושרו בגמיו וחוספתא בכורים כיון שרואה שביכר עוד קושרו עוד ושיעורן עד אחד מששים מפירותיו ח"א מיראשית קאי על ביכורים ענמן ולא כל ראשית. ועתה הנה הבאתי את ראשית הוא כל הראשית והוא חוספתא הביכורים. ור"ל אחר מיראשית ולא כל ראשית. ועדיין אינו ידוע איזה חייב ולמדו ב"ש ארץ ארץ. נאמר כאן מארץ. ולהלן אומר ארץ מטה וגו': פרי האדמה. פרי אמה מביא ולא יין ושמן. דרך והביא חנין שכר. ח"ל אשר תביא [פי' שאמר פרי משמע דווקא פרי ולא יין. ואח"כ אמר אשר תביא משמע מה שתביא]: מארץ. ולא כל ארץ. פרט שבגג ובספיינה ובבעיץ ובמורבה. ארץ. כל זמן שחנין בארץ. פרט לאחר מנחה שאינו מביא. יכול יסא קורא עד המנחה. ח"ל ושומח עד זמן שומח עד סמך מביא וקורא וכו': נתן לך. ולא אריסין ומכירות וסקריקון וגולגלי: ושמה בטוא. שטענין כלי: והלכה אל המקום וגו'. זה שילה וביה עולמים: אל המקום אשר יבחר. מלמד שחייב באחריות עד שיביא לבהמ"ק. שנאמר ראשית בכורי וגו' תביא בית ה' אלהיך: (ג) ובאת אל הכנן

אדרת דברים אליהו קיא

הכחן אשר יהיה בימים ההם. וכי תעלה על דעתך וכו': כי באתי אל הארץ. שאיך כפוי טובה. אשר נשבע ה' לאבותינו. פרט לגרים: לתת לנו. פרט לעבדים: (ד) ולקח הכסף הטוב מידך. שהכל יתן לכן: מידך. הנחות שבידם לכהנים: והניחו. רבי יהודה אומר והנחתו זו תנופה. אחת אומר זו תנופה או אינו אלא הנחה ממש. כשהוא אומר והניחו הרי הנחה. הא מה אני מקיים והנחתו זו תנופה (ובעלי חוספות הביאו סוכה מ"ז ע"ב) שבספרי אמרו שז"ל שתי תנופות. והרבו לפלפל בזה והוא דמוק מאד ודמקו שם הרבה אבל ע"ם הוא שז"ל בספרי שתי הנחות ובגמ' ז"ל ר"י אחר והניחו זו תנופה וכו' כשהוא אומר והנחתו וכו' ובספרי סבר שז"ל שתי הנחות ובראש"י שתנופה למד מידך. ושני פעמים כתיב הנחה. ראשונה כתיב והניחו ואח"כ כתיב והנחתו לשתי הנחות. ובספרי שלנו כתיב הנפה וז"ל הנחה. וגמרא שלנו סבר שקריאה אינו מעבד אבל הנחה מעבד. כי שתי פעמים כתיב הנחה לעבד: לפני חמם ה' אלכיד. ומכאן שחם אין חמם אין בכורים: (ה) וענית. ולהלן הוא אומר ועני הלוים מה להלן בלה"ק אף כאן בלה"ק: וענית ואמרת. עניה ע"י אחרים ומכאן מי שאין יודע לקרות מקרין אוחו: ארמי אבד אבי. מעלין עליו כאלו איבד שבגיוס מורפין מחשבה למעשה: וירד מלרימה. ע"פ הדיבור: ויגר שם. מלמד שלא ירד להשחקק אלא לגור יכול באוכלוסין הרבה ח"ל במתי מעט: (ט) ויבאנו אל המקום הזה. זה ביהמ"ק או אינו אלא ארץ. כשהוא אומר ויתן לנו את הארץ הרי ארץ אומר. והקדים בזה"ק מלמד שלא זכו לארץ אלא בשביל בזה"ק: ארץ זבת חלב ודבש. מכאן אחר ר"י הגלילי פרט לעבד הירדן. וכן הוא אומר למעל' אשר ה' אלכיד נקח לך פרט לעבד הירדן שבחמו מעמם: (י) ועסה. מיד: כזה. בשמחה: אשר נתתה לי. פרט לאפטרופוס ושליח ואשכ ועבד וכו': והנחתו. זו הנחה ממש. והיא מעבדת כלעיל: והשתחית. זה כלל כל היוצא מזהב"ק לריך השתחוה: (יא) ושמת וגו'. כח"ס שמחתי ושמחתי זו. ושמת זה שלמי' נא"כ ושמת ואמר להלן חמם שלמים וגו' מה להלן זמתי שלמים אף כאן וכו': בכל הטוב. זה שירש שנאמר מטיב נגן מלמד שטעוין קרבן ושירה וכו': לך וגו' ולבייתך. מלמד שמצא אדם בכורים מנכסי אשתו לפי שכל מקום קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי וכאן רבחה חורה ולבייתך: אחת והלוי וגו'. מביא הביא קודם: אשר בקרבך. זה גר חושב שנאמר עמך ישב בקרבך כי הוא אינו גר אבל הוא יושב בקרבך:

נצבים

(ט) אתם נצבים. הוא כנגד נפש ורוח: היום כלכם. הוא נגד ב' נלמין: לפני ה' אלהיכם. כנגד ג' חלקי השמחה. נשמה חיה יחידה: ראשיכם. כי הם חמשה מנהיגי ישראל. כמו שביארתי בישע"י: (י) טפכם ושיכם וגו'. הם חמשה הסרים לחשמעת' של החמשה מנהיגים: (יא) לעבדך וגו' ובאלהו. כמו בסוטה היה שבושה ואלה. כח"ס והשביע הכהן בשבועת האלה. כן ה' עם ישראל כריתות ברית. ואלה היא התוכחה: כרת עמך היום. בכל יום ויום: (יד) כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום ואת אשר איננו פה עמנו היום. ולא נאמר חיתת עמד אלא אשר איננו פה מפני שה' שם כל השמות אבל לא נראו עומדים: (טז) ותראו את שקויהם ואת גלליהם עץ ואבן כסף חלב אשר עמכם. שקויהם הוא שיקון בני עמון. גלליהם הוא ע"ז של מואב וכו' בעל פטור. עץ ואבן. הוא ע"ז של עשו וישמעאל. כסף חלב. הוא ע"ז של סימון ועוג: אשר עמכם. כח"ס (מבקוק ב') הנה הוא תפוס זכב וכסף וכל רוח אין בקרבנו. וביארנו ע"ד ק"ו כן הנה האלילים של כסף חלב אשר הוא תפוס בביתו. ורואה בכל עת שכל רוח אין בקרבנו והוא נחשב בעיניו לאלוה כ"ס של עץ ושל אבן דומם. וכן אחר כאן כסף חלב אשר

אדרת דברים אליהו

אשר עמדה בניהם בכל עת: (יח) פן יש בכס שרש פרה ראש ולענה. השרש שילמח מומי פירות רעות: ראש ולענה. כח"ש רח"ל פסל מיכה עבר עם ישראל בים והלא היה כחם מאות שנה צנייהם. אלא השרש שלמח מומה האיש מיכה שעבד הפסל. הוא שעבר עמדה וכמו שנסחלק השכינה בעת שראה יעקב את אפרים שעתיד לפרוח מומי ירבעם בן נבט וכן אחרו (סנהדרין דף פ"ב ע"ב) הוא זמרי בן סלוא הוא שלמילא בן לזרי שדי הוא שאל בן הכנענית. וח"ו שומרי יביה נשמה אחד עם שלמילא הנדיק בחיר ישראל והוא ע"ד גנאי לו ולחשפתחו ולשבתו. והיה החטא פורח מן השרש מן שאל בן הכנענית. והיו שרש פרה ראש ולענה: (יח) והיה בשמעו את דברי האלה הואת והחברך בלצבו לאמ' שלום יהיה לי כי בשרר' לבי אלך. ביאורו מפני שר"ל אחרו (סוף מגיל) בחוכה' הראשון' אין ראשי להפסיק. מפני שבלשון רבים נא'. ובחוכה' השניה ראשי להפסיק מפני שבלשון יחיד לאמר. פי' שבלשון רבים נאמר וקאי על כל יחיד ויחיד. והשניה בלשון יחיד נאמר והוא על כלל ישראל כאחד. והיו אומרו והיה בשמעו את דברי האלה הואת השניה. הנאמר בלשון יחיד על כלל ישראל. והחברך בלצבו לאמר שלום יהיה לי הלא אמי יחיד ולא נאמר רק על כלל ישראל. לכן נאמר והבדילו ה' לרעה כיון שפירס עלמו מכלל ישראל: לחטן ספות הרבה את הנאמא. פי' הרמז' ז"ל כי יש דברים אשר האדם הישר זר בעיניו והוא רוח מומה ואינו תאב אחריהם כמו משכב זכור ודוויסם. ובאשר ילך אדם אחרי שרירות לבבו הרע. אז ינאח ג"כ אל הדברים אשר היה רוח מהם ויספה חטא על עון לנאח אחרי ה' ג"כ: (יט) לא יאבה ה' סלח לו ואין מספיקין בידו לעשו' חטובה: כי אז יעשן וגו'. חשב כאן חמשה אף וקנאה כו'. וזה כנגד חמשה חומשי תורה: יעשן אף ה' וקנאתו. הוא כנגד ספר בראשית וכנגד דור המבול והפלגה. ומה ה' את שמו מחמת וגו' כנגד ספר שמות. ששם נאמר וציוס פקדי ופקדתי וכן נאמר צפ' שמות כי אל קנא הוא: (כ) ככל אלות הבגית הכחובה בספר התור' הזה. הם האלות הנאמרי' בספר ויקרא. והבדילו לרעה הוא כנגד ספר במדבר שהבדיל קרח וכל עדתו לרעה וכח"ש צ"ר ויבדל אלקים בין האור ובין החשך זה ספר במדבר שהבדיל וכו'. הכחובה בספר הזה. הוא דברים ספר מ"ח: (כא) וראו את מכות הארץ שהיו ואת תחלואיה. כבר ביארנו שמה שיהי באבר מיוחד יסורים גדולים לאדם. וחולי הוא חמיוות בגוף בלי יסורין אבל מתפשט בכל הגוף וכן מכות הארץ הם פרטי קללות שדפון וירקון במקומות ימיות. ותחלואי ארץ הוא בכלל הארץ שלא חוסף תח כומה בעבור חלישותה ותחלואיה: (כב) גפרית ומלח וגו'. נאמ' בה חמשה קללי' כנגד חמשה חומשי תור': (כג) על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת. הוא כנגד וראו את מכות הארץ: מה מרי האף הגדול. הוא נגד ואת תחלואיה כי מותח מלך מלאכי מות. מלך ב"ו ממחו גורם שעבדיו הורגים וממיתים אבל בסקב"ם נאמר תשלח חרנק' יאכלמו קקש. החרון עלמו הוא השליח הפוגע באויביו. לכן נאמר מה מרי וגו': (כד) וילכו ויעבדו וגו' וישתחוו וגו' אשר לא ידעו ולא חלק להם. משב חמשה דברים כי שתי דברות הראשונות כולל כל התורה. ובה נאמר חמשה מלות. אחי א'. לא יהיה לך. זו ד' מלות. לא יהיה לך. לא תעשה לך פסל. לא תשתחוו להם. ולא תעבדם וכנגד זה אחר חמשה קללות: (כה) הושתחוו לה' אלהיו. אח"ל עד שעברו את הירדן לא נעשו על הסתרות:

ה א ז י נ ו

האזינו השמים וגו'. יש להעיר הרבה. ז' אל השמים אחר האזינו ואלל ארץ ותשמע. ז' בשמים אחר לשון רבים ובארץ אחר לשון יחיד. ג' בשמים אחר לשון ציווי ובארץ לשון נסתר

אדרת דברים אליהו קיב

נסתר. ד' אלל שמים אמר ג' חיות ואלל ארץ ד' חיות. ה' אלל ארץ הזכיר פי. ו' הסביל של דיבור ואחירה. ז' אלל הדיבור אמר לשון יחיד ואדברה ואלל אחירה לשון רבים אמר. ח' אלל שמים אמר י"ז אוחיות ואלל הארץ אמר ט"ז אוחיות. ט' מדוע אמר ואדברה ב' אחרונה. י' מדוע ישע' אמר בהיפוך שמעו שמים וגו'. דע כי הזמנת העדות נלכדים ב' פעמים א' בראשונה בשעת יעוין והתרחקן. ב' בשעת העמדה בדיון. חשה רע"ה יחד את העדות טרם כניסתן לארץ. וישע' קרא אל העדות בשעת העמדתן בדיון. והם אמרו נעשה ונשמע כי עד המוות המיוחמים לגוף אמרו נעשה. ונגד החורה הלימודית המיוחדת להשמה והשכל אמרו ונשמע. לכן מרע"ה הזכירם חמילה על התלמוד המציא ליד מעשה ואמר האזינו השמים חמילה. וכוונתו על החורה מן השמים שלמדו לעשותה והזכיר האזנה שבוטל לשון הבנה בדיוק רב. וישע' קרא את העדות בשעת העמדתן בדיון להציגן במשפט על כל ועלם ועל שעברו חוק המוות הפרו ברית אלהים והיא עיקר חובתה על שעברו על מצות ה' והזכיר האזנה אלל ארץ שיחבוננו היטב כח"ס במסכתא בשלמה חריבנה על כל מצוה ומצוה שעברו. ואמר חשה האזינו לשון רבים אלל שמים לפי ששבעה רקיעין בן. אלל הארץ אעפ"י שהיא כוללת ז' ארצות אעפ"כ היא יחידה ונקראת בת שבע. והזכיר דיבור אלל שמים. כי כוונתו במלת שמים על חורה שבכתב מדוע ובה צמינת קול ודיבור. אלל הארץ רוח על חורה שבע"פ לכן אמר אמר פי. ולכן בכל החורה נאמר וידבר. ולא חמלא בכל הנביאים וידבר רק פעם א' ביהושע אלל ערי המקלט (ס"ך א') שס חור פרשה מהחורה. ואמר פה אלל הארץ לפי שהיא כלי משא"כ בשמים. ואלל השמים הזכיר ג' חיות ואלל הארץ ד' לרמוז על ש"ן ימיו של חפיון וס"ן שחלל ולכן בשמר חנך שמים לפניה ואחת לאחריה ובערב חנך שמים לפניה ושמים לאחריה. ומה שאמר אלל שמים ואדברה לשון יחיד. לפי שבחורה שבכתב נכלל הרבה פרטים ודקדוקי מצוה בפסוק א' אלל בחורה שבע"פ ופרטו כל פרט ופרט בפ"ע במסכת מיוחדת ומה שאמר ואדברה בתוספת ה' כלל זה צמינת הארץ ג"כ שהיא ה' אחרונה. ונכללת ג"כ בדיבור שהיא הפה. וחמלא כשנאמר ה' של ואדברה לארץ אז אלל שיהיה לכל אחד י"ז אוחיות. כי הארץ נר"ך לללה בשמים ט"ק בדבורא ולכן אמר אל השמים בלשון ציווי האזינו. כי להם מיוחד הדיבור בפ"ע והשמי' הם שבעה. והארץ היא יחידה. אף שהיא כוללת ונקראת בת שבע ומקבלת מן השמים. ומצי הפסוק הראשון הכל באת ה'. האזינו. השמים. ואדברה. הוא נגד ה' חלקי חורה שבכתב. ומצי השני מחמלת בוא"ו וחשמע הארץ וגו'. עד חורה שבע"פ שכללת בוא"ו וכן ו' סדר חשה: (ב) יערך כחור וגו'. חשב כאן ג' מיני חטר. והם חטר שעירים ורביבים. כי החמלים הם ב' מינים א' העשנים החריטים זרע לריבין רביבים והם הגשמים היוחר גדולים ורבים. ב' הם דשאים שאינם חריטים זרע וגדלים על כל מים וגשמים דקים שהם כשעירים. ועיקר צריכין לטל כי ארץ ישראל מגדלת פירות צימות החמה שאין זמן גשמים שם וגדלים מלט השמים. ומטר הוא בשפיכותא להסקות כל מי אדם ובהמה וצורות ליכנס בהם מים על כל השנה. ולפי שצי' המטר אדם ובהמה חושש ה' הזכירו בראשונה. ואחר ד' לשונות יערך חזל וגו' עד ד' רוחות העולם: יערך חטר. הוא הוא חורו ומעבדים מערפו של עולם. חזל כטל. הוא הבא חורו לפניות שהיא חמלת את האדם. כשעירים. הוא הבא חורו ומרחות המסעיר את כל העולם. וכרביבים עלי עשב. זה רוח דרומית המגדל כל מיני צמחים כח"ס (במס' בבא בתרא דף כ"ה ע"א וב') ושם ד' רוחות בלשון ח"ל מערב אורי'. לפון אסתמיא. חורח שדיא. דרום שחא. ובערך העתיק בטעות. ה' רוחות חושב כאן ובפסוק ראשון הזכיר שמים וארץ וזה הזכיר כל הקצוות. דע שכל הבדואים כללים בג' אלו. שמים וארץ וים כח"ס עשה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם. והם חנ"ד כח"ס ה' בחמלה יחד ארץ כוין שמים בחצונה בדעתו שהחיות נבקעו וכן כאן בפסוק ראשון כלל שמים וארץ שם חו"ב. ובפסוק שני טל ומטר הממזר שמים וארץ כי בדעת ממזר שמים וארץ. והוא שהחיות נבקעו להוליד מים החמחומים ושחקים ירעפו טל. וא"כ טל ומטר ממזרים שמים

אדרת דרים אליהו

שמים וארץ. ומטר כולל ג' מימי מטר ועל כולל א'. וכן דעת כולל ג'ר והוא א' וק' ד'. דוחמ' סם המזכרים שמים וארץ לכן כן ו"ק וכללן בד' אוחיות הסם וכן חשב כאן ד' לשונה של דיבור הכוללם ו'. דיבור. אחרי. לקחי. אחרתי. ובאחרת כולל ג' כעל כשמיים כרביצים. וכן חורש שבכתב. ושב"פ. ומטא. וכן טעמי מטא. וסודותי. ורמזי. לקחי. הוא חורש שבכתב כמ"ש משה קבל חירש חסיני. אחרתי. הוא חורש שב"פ. אל אחד לחמן חפה אל פה. אחרי. סם המטא שנחמר בכל מטא לאחר. ולכן נאמר וחשמתה ארץ אחרי פי כי רוב מטא נוכח בדרך. הדיבור הוא המטא המאמר בטעמי המטא ורמזיה וסודותיה: (ג) כי סם ה' אקרא וגו' דרשו ר"ל זכאן טעמים ב' ש' כ' מ' ל' ו' ומכאן טעמין ארץ. ומכאן שמותים בשלש. כי סם ה' אקרא. בחורה שכולה שמותיו של הקב"ה. הנו גדל לאלהיו. בחפלה שמותים גדולתו. ובתי מדרשות ובתי כנסיות כל אחד כולל חשים (בבבב"ד עוסקין בחורש שבכתב ושב"פ ובבבב"ל קורין ק"ם וחפלה) וכן כי סם ה' אקרא חורש שבכתב. הנו גדל לאלהיו. חורש שב"פ שמגדליו שמו יתברך שורשין על כל קץ וקץ תלי חלים של כלכות. כי סם ה' אקרא. ק"ם שקורין שמו ישראל. הנו גדל לאלהיו. זה חפלה כדלעיל: (ד) הטר חמים וגו'. חשב כאן ילגש דברים וחמורח. כמ"ש (נדה י"ז ע"ב) ששאלין טפס זו מה חכא עליה חכס או טפס. גבור או חלס. עשיר או עני. וכונ"ם אל יחלל חכס בחמורח גבור בגבורתו עשיר בעשירו וגו'. וכן בנפש וגוף וקנין. חממה בנפש. גבורה בגוף. עושר בקנין וג"ד סם טש"ס שסעולם מחסוב בהם. חממה בנפש. עשירות בנפש. כך עליה ה' אלהיו את הסגה הזאת. גבורה בעולם. יש ארץ מגדלת גבורים. ועוד ג' זמנים. קודם בריאתו. ובחיים בריאתו. ואחרי מותו. וכן הטר חמים פעלו קודם בריאתו לא יחסר כל צו והאלהים ברא את האדם ישר וכו' כי כל דרכיו הכוללים בדיעתו הם משפט (משפטי ה') דקדו ימרו עם הבחירה) אל אמונה. בחיים חיותו כמ"ש ונאמן אתה להמיות חמים בכל לילה. ואין עול. בהנהגתו מדיקים ורע להם ורשעים וטוב להם: דרך ישר הוא. אחר מות האדם הכל מדיקים עליהם את דיו ואומרים שהוא ישר מחסוב עומם בחסידות לפנים משורת הדין. וכן בג' מחנות חממה וגבורה ועשירות. חממה הוא הטר חמים פעלו. שברא חממי וסכלים כיתרון האור מן החשך. ואלמלא חושך לא היה ניכר האור וכמשה"ל במדרש חמורה: כי כל דרכיו משפט. שומר אמת לעולם שיהיה העולם שקול. אל אמונה ואין עול. ברא עשירים ועניים שיהיו גומלין זה לזה שנאמר בדרך חכונני. דיק ישר הוא. שברא גבורים וחלשים ועוד דיק הוא חפי הבחירות. וישר הוא להדיקו: (ה) שמת לו. שמת לעמו: לא בניו. שטעו עמון כאלו אינם בניו. כמ"ס ורגן מפריד אלוף. ואין להם כי מדו ממנו וכי עשו להם מומם ושמים רעות עשו. שסלקו את הסכינה מחסוב חבו שמת לו. שית שקבשו בנפשו הרע הגמור והו מומם. שסמדות רעות מומים בנפש. ומפני שיש ג' כללי עבירות. ג"ע. ט"ז. וס"ד. ובג"ע ג' פרטים. השמחת זרע. בעל בת אל נכר. ערוה. שמת לו. זה השמחת זרעו. לא בניו. זה בעל בת אל נכר שהולד הולך אחר הפגום. מומם. זה ערוה שהולד מומם מחמר מום זר: דור עקש. זה ט"ז כמ"ס עקש לב והוא במחשבה ובע"ז נאמר לחמן חפסו בית ישראל בלבם: ופחלת. זה עון ש"ד כמ"ס והם לדחם יארכו בערמיותם כפלות ומכפלות כמו שחושב בפרשה ההיא ולפי שאלו"ל (יומא ל"ט ע"א) אדם מתמא א"ע מעט מתמאין אותו הרבה. בע"ז מתמאין אותו הרבה. זהו שמת לו. ר"ל כולו. לא בניו. פי' כיון שעשו עמם לא בניו בע"ז. חומם. פי' חום זה קבוע להם לע"ב כמ"ס ביומקאל יען אשר יסרתו וגו' ולא הבישו אלי לכתן ושאו את כלמחם: דור עקש ופחלת. אדם מעקש א"ע מתמס. מפחלן אותו חלמעה. וכן ג' קדושות. אדם מקדש א"ע מעט מקדשין אותו הרבה. בע"ז מקדשין אותו בע"ב. חלמטה מקדשין אותו חלמעה. דע שב' ראשי העבירות. ע"ז ג"ע. וס"ד. הם ג' דברים שהעולם עומד עליהם על החורה ועל העבודה ועל ג"ח. וסם ג' שלימות. ציו לבן נפש. הוא חורש כמ"ס פסמי

אדרת דברים אליהו קינ

(פסמי' ס"ח ע"ב) מעיקר' כי עבד איש אדעתא דנפשי' קא עבד. ועבדה הוא ביו לבן המקום. וג"ח. הוא ביו לבן הכריות. וכן בטומאה ג"ע. הוא ביו לבן נפשו. שאל' נואף אשה חסר לב מחמית נפשו הוא יעשה. ע"ז. ביו לבן המקום. ש"ד. ביו לבן חבירו. וכן בקדושה (ב"ק ל' ע"א) הרגה לחמו חסידא יקיים חילי דאבות הוא מדות טובות שלימות נפשו. ואמרי לה חילי דברכות הוא ביו לבן קונו. ואמרי לה חילי דמיקון הוא ביו לבן חבירו. ח"ש כאן שחל לו הוא העביר' שבינו לנפשו. לא ביו. אלו שבינו לבן המקום. דור עקש. שנחנקש עם הכריות: (י) הלוי' תחמלו זאת. במעשה ובדיבור ובמחשבה. במעשה אחר תחמלו זאת כח"ס גמול ידיו יעשה לו: ע"ב נבל. בדבור כח"ס כי נבל ונבל ידבר: ולא חכם. במחשבה. כח"ס לב אדם יחשב דרכו. ואומר ובלב כל חכם לב נחתי חכמה: הלא הוא אביך קיך הוא עשך ויכונך. חשב כאן ג' נפשות נר"ן. ויכונך. בנפש שחופא דגופא כחשאר"ל (חולין ל"ו ע"ב) שברא כנומיות באדם וכן מעיו וקרבינו שהם משכן הנפש. הוא אביך. בנשמתא לנשמתא. קיך. זו השמה שקונה ומחנקה את כל הגוף כחשאר"ל על דברי נפשי' ה' דברים וכו'. עשך. הוא הרוח ולכך נאמר אלל אביך ואלל עשך חיבת הוא. ועיד אביך. בנפש כי הקב"ה מטיל בו נשמה וכו'. קיך. קיין הגוף וכל תקויו באברים וגידין ועלמות ועור. הוא עשך. בלבושין וקנינים. ויכונך. זה קיין הדירה על חכמו. ועוד הלא הוא אביך חיימי האבות. קיך. תמלית שגאמר כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם הם הולאחי וגו'. הוא עשך. במחן חורר כחשאר"ל ועשיחם לוחם ח"ח לוחם אלא אחם וכן דרשו על ואח הנפש אשר עשו במחן שהניסם חתת כנפי השמיים ולחם חורר. ויכונך. שהביאך למחן שבו לארץ ישראל ובנין בית המקדש שגאמר מקדש ה' כוננו ידך: (י) זכר ימות עולם. ביו שנות דר דר. שאל אביך. הזכיר ג' לשונות. זכר. ביו. שאל. ע"ד שגאמר ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע. כי ג' דברים אלו חביאים ליד אמונה. ע"ר ראייה. או ע"ר שמיעה. או ע"ר בינה לבו מעממו. ולכן אמר ביחזקאל בגורח הבינה ראה בעיניך ובאזניך שמע וסיס לבך וגו'. וכן אמר יעקב השמן לב העם הוסי ואזניו הכבד ועיניו השטע פן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין וסב ורפא לו. והוא נגד ג' חלקי החורר. שבכח. ושבע"פ. וסודות החורר. לחורר שבכח נר"ך עינים לראות. ולשבע"פ נר"ך אזנים לשמוע. ולסודות החורר נר"ך הבינה כלל חכם ומינן מדעתו. כמו שביארנו בפי' יעני'. ונגד ראייה. אמר זכר ימות עולם וגומר אשר ראו עיניך האורות והמופתים אשר עשה לעיניך. ביו שנות דר דר. בבינה לבך. שאל אביך וגו'. הם המקובלות ומפורסמות ומוחשות והוא בשמיעה. וכן אמר למעלה השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך. ואמר כאן זכר נגד פן תשכח אשר ראו עיניך. ביו. נגד ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך. שאל אביך ויגדך זקניך וגו' נגד והודעתם לבניך ולבני בניך. והוא כנגד מוחא ולבא ופומא. זכיר במוחא ומחגלה ע"ר העין לכן אמר זכר אל תשכח. בינה בלבא. לכן אמר ביו וכן ופן יסורו מלבבך. דעת צפומא. לכך נאמר שאל וכן והודעתם צפומא. והם חכמה בינה דעת. ודעת כולל שמים ח"ב ולכך אמר והודעתם לבניך ולבני בניך. וכן אמר כאן שאל אביך ויגדך זקניך וגו'. וכנגד עולם שם ונפש. זכר ימות עולם. נגד עולם. ביו שנות דר דר. נגד שנה. אביך חקניך נגד נפש הכלול חשים. כי עולם ושנה הם ז"ל שגאמר זה שמי דוכרא לעלם. חם זכרי נ"ק לדר דר כמו שכתוב מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור דור. ח"ש כאן זכר ימות עולם ביו שנות דר דר. והבדל בין עולם לשנה והוא שהשנה היא צפרט והעולם הוא בכלל כי עולם הוא דוכרא כלל. ושנה הוא נ"ק פרט לכך נאמר ימות עולם. שנות דר דר. בכלל כי הנו"ק כפולה מוזכר כ"ו. ואין טפה יורדת מלמעלה עד שהתחבס עולם טפיים כי בית קבול כפול לעול' ולכן אוח ס"א של נקב' נחלק לשני' כי לשון רבוי של נקבו' הוא ו"ח כמו שנות והשנים שנה. וכן ימים ושנים הם א' זכר וכו' נקיבה כח"ס כי בי ידבו ימך ושנות חיים ועולם יסיפו

אדרת דברים אליהו

ק' ולא אחד ירצו ימותך כי ימים זכר ושנים נקיצה. ולפי סדר הדורות כך הוא. זכר ימות
 עולם. זה חשב. ביום שנות דר דר. זה יבוע חקנים אשר האריכו ימים דור השני. והם שמש
 וסיהרל כעד עולם ושנה. שאל אביר. אלו הנביאים כח"ס אבי אבי רכז ישראל. זקניך. אלו
 סוקנים שהם קדומים לנביאים כח"ס חשב קבל חורה מסוי ומסרה. ליהושע ויהושע לקנים חקנים
 לנביאים. ויגדך. ויאמרו לך. הסבדל שיש בין הגדה לאמירה. כי אמירה עיקרה בלב כח"ס
 ואמר אלפים ימי אור. אמרתי אני בלבי כי כשהלב מנין די באמירה כללית ולמחמא ברמזה
 וסגדה עיקרה צפה והוא צפרטות כמו דברי אגדות הנאים לפרש עומקי הפסוקים צפרטות
 חכו שאלו"ל חכם עדיף מנביא. ויש שני מיני נבואה א' בראיה. ב' בדבור כח"ס כי לנביא היו
 יקרא לפנים הראה. ונביא הוא מלשון יב שפתי' שאומ' ע"פ הדיבור כח"ס ונחתי דברי בפיר
 ומחאן אחת ידע היק הנביא' וכו'. ולכן חכם עדיף מנביא שראו' את הטול' חס שביקש דהע"ה
 ונביא לבד חכמ' שגראה בראיית' בלב. ומה שדבר יהיה בחכמ' כח"ס פיה פחמה בחכמ'
 וכמשה"ל (מגיל' דף י"ד ע"ב) שפיל ואילו בר אחא ועיניהו מטייפין וכן מדריגת הסוקנים והנביאים
 לכן אחד שאל אביר כי בשאלה כולל שניהם. ויגדך. אלו הנביאים שיגידו לך צפרטות שהנביאים
 מבינים פרטי העניינים. זקניך. אלו הראוים. ויאמרו לך הוא ברמזה ואמר בתחיל' ויגדך ואח"כ
 ויאמרו לך כח"ס לעול' ילמד אדם בתחיל' והוא בדיבור ואח"כ יבנה הוא בלב: (ח) בהנחל עליון
 גוים. כשהנחיל הקב"ה לכל א' מהשבעים אומות איש נחלתו: בהפרידו בני אדם. דור הפלגה
 שנחפצו כל אומה לחדינה מיוחדת ולכל א' חלק הקב"ה נחלתה: פ"א בהנחל עליון פי' הקב"ה
 שהוא עליון על הכל. הנחיל לכל שר ושר א' מהשבעים אומות ובחר אומה מיוחדת לו לעלמו:
 בהפרידו בני אדם. פי' גוים. הם הם האומות ושריהם. ובני אדם. שהפריד ג"כ בני אב אחד
 לשבעים נפש: יב בהנחל עומים לחספר בני ישראל. כי תחילה חלק א"י ל"ב אומות ונתנה לנענן
 ובני שם א"י: לחספר בני ישראל. שהם ג"כ י"ב שבעים שלקחו נחלתם. וששים אומות היו
 סביבות א"י ועם י"ב אומות שבא"י היו ע"ב. וכשהשבעים הקב"ה ליתן את הארץ לאברהם חשב
 עשר אומות. כי עשר הם י"ב. וכן ע' אומות הם ע"ב. ולכן א"י נתחלקה לעשר כי שני מנות
 לקחו נחלתם בעבר הירדן וכן השבעים הם י"ב ואינם רק עשר. כי בני יוסף נחשבו לאחד כח"ס
 אצל בני יוסף מבל אחד וגו'. ושמעון ולוי אינם נחשבים כ"א לחלק אחד. כי שבת שמעון לקחו
 ערים ומפחות בחוק יהודה. זה כלל גדול בחורה כי עשר וי"ב וכן ע' וע"ב הכל א' כי השניים
 הם נעלמים: (ט) כי חלק ה' עמו יעקב מבל נחלתו. כי בהנחל עליון לכל שר ושר אומה שלו
 בחר לחלקו את עמו ולקח א"י לנחלה שלו ונתנה לישראל כח"ס כל דר בנ"ל דומה כמו שאין
 לו אלוה לפי שהוא תחת השרי'. אצל א"י אין שום ממשלה לנ' שרים עליה ולפיכך אפי' הגוי'
 הדרים בא"י לריבון לקוי' כל המני' כח"ס אצל הכוח' ואת משפט אלהי הארץ וגו' חכו כי חלק
 ה' עמו מה שלקח ה' לחלקו נתן לעמו. יעקב מבל נחלתו. פי' ליעקב ובניו נתן מבל נחלתו.
 ומחמיל' אה' עמו הוא הפרט כל שבת ושבת דכתי' חשב עומים. ואח"כ יעקב הוא הכלל וכה"א
 ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם. מבל. פי' כי א"י נתחלקה לשמים. א"י וירושלים. וירושלים
 נתחלקה לג' חלקים. ירושלים. הר הבית. ועזרה. שהם מחנה ישראל ולויה ושכינה. וירושלים בזכות
 אברהם ויחזק. והר הבית ועזרה בזכות יעקב. ולכן עד העזרה היה מותר לערל ליתום. ח"ס
 מבל נחלתו שניתן לו נחלה המושלשת כחצל. ונתנה לעד יעקב שם הוא היה מושלם ח"ס לא כאברהם
 שקראו הר וכו' אלא כיעקב וכו'. וכן בזה"ק עלמו נחלק לשלשה: ד"א חלק ה' עמו זה א"י.
 מבל נחלתו ג' עולמות ב"ע: (י) וימלאו בלרן חזרה. פי' סיפק לרכיבים כהרגומו: חזר כאן
 ה' דברים. בלרן חזרה. ובחזרה. יבצבצוה. ירננוהו. כי חמשה מחנות נתן הקב"ה
 לישראל. מן. ובאר. משכן. חורה. ועגני כבוד. והליון מה' דברים רעים שהיו שם. כח"ס
 המוליך בחזרה בגדול והעזרה. נחש. שרף. ועקרב. ומחאון. אשר אין מיס. פי' מחאון שהיה
 המקום יבש מאד ומחמת השרפים. ועד שלא היה שם מיס כח"ס המוליך לך מיס מטר המלחמה
 ח"ס

אדרת דברים אליהו קד

ח"ס כאן ימלאהו בארץ מדבר. ופי' סיפק לרכיב במדבר בזמן כח"ס המאכלך מן במדבר וגו'. ובזהו. פי' שהי' המדבר זהו בלי חיס כי סחס מדבר ארץ לא זרועה ומעיינות יולאי' בבקעס אבל סס היה למאין אשר אין חיס: ילל. לשון יללה כח"ס חספד כחיס: ישמן. פי' לשון שחס ומורא כח"ס המדבר הגדול והטורא. יסבבה. בדגלים סביב המשכן. יבונהו. שנתן לסס החורס. ירעהו כאישון עיו. ססיבנס בעניי הכבוד לשמרס כאישון עין. וכח"ס על כפס יסאוק פן חנוק וגו': (יאל) כנשר יעיר קט על גחליו ירחף יפרס כפיו יקחשו יסאהו על אבריו. פי' דרך הנשר כשרואה להוליך בניו מחקוס לחקוס. כשחולאס יסוים חקשקס כנפיו להעירס שיקלו חסנחס. ואח"כ נכנס לתוך הקן. ומרחק כנפיו עליהם. נוגע ואינו נוגע שלא יכבד עליהם. וכשרואה ליקח אוחס בחמילה פירס כפיו הם נועות כנפיו וכאשר ירעה להובילס לחקוס רחוק אז נשא אוחס על אבריו שלא יפלו מחנויות ארעה. וכן עשה הקב"ה עם ישראל ביציאת מצרים. בחחלס העיר אוחס מן הגלות שדומה לכניסה כח"ס בשבט ה' אח שיבט לין היינו כחולמים. והעיר הקב"ה אוחס שטעה נקמות בפרעה ובכל עמו ובעלה עבודה מצביותו והולאס. ח"ס כנשר יעיר קט. על גחליו ירחף. שנסא אוחס בעניי הכבוד נוגעים בארץ ואינם נוגעים וכח"ס וס' הך לפניהם וגו'. והמצרים היו זורקים אבני בליסטראות והעין קבלס כח"ס יעמד העין מחאריה': יפרס כנפיו. מן היס להר סיני. כח"ס ואשא אחכס על כנפי נשרים ואבא אחכס אלי. ח"ס יקחשו שלקח' הקב"ה לו לעס: יסאהו על אבריו. הוא מהר סיני לאי' שהולכי' דרך המדב' הגדול והטור' וכח"ס ובמדב' אשר רחית אשר נשך וגו' כאשר ישא איס אח צטו וגו'. ד"א כנשר יעיר קט. זה רוח חורס שסס דגל יסדה שסס היו העננים מעירים ומעוררים ללכת חמילה. על גחליו. זה בנימין. דכתי' ביה. סס בנימין נעיר רדס חכו רוח מערב' וכח"ס חפך עליו כל היום. יפרס כנפיו. זה רוח דרוס. יסאהו על אבריו. זה רוח לפנות. וכח"ס המצינחק יאבר ק יפרס כנפיו לחימן. ד"א כנשר יעיר קט אלו ד' חותס המסבבים לאדס לכך יס ד' מלאכים המסבבים לאדס כח"ס י מלאכיו ינעה לך וגומר וכח"ס כל שמחה בפחמו וכו'. כנשר יעיר קט זה מחסה כי קט הוא ביתו של אדס כי כשרואה לילך מציתו חעיר אוחו חותס מחסה לראות שדי. על גחליו ירחף. זו נועות שמרחפין על הבוק. יפרס כנפיו. אלו חפילין של יד שקושר צימיו על שמאלו. יסאהו על אבריו. אלו חפילין של ראש שהוא למעלה מכל האברים. ד"א כנשר יעיר קט. אלו בעלי עבודה שנקראו בני מלכי' כמו נשר חלק' בעופי'. על גחליו ירחף אלו בעלי מחסה ג' ראשונות כמבוא'. יפרס כנפיו. אלו בעלי חותס. יסאהו על אבריו. אלו בעלי חורס. כח"ס באבריו יסך לך יחמת כנפיו. וכח"ס בר"מ פ' פינחס: (יב) ה' בדת ינחמו ואין עמו אל נכר. בדת ינחמו. ביום בעמוד עין כח"ס לנחוחס הדרך. ויליה בעמוד אס להגן עליהם מן המאקים ח"ס ואין עמו אל נכר. ד"א בדת ינחמו. בא"י כח"ס כל הדר בא"י יס לו אלוה. ואין עמו אל נכר. במ"ל כח"ס אשר יסבה ה' שמה אפי' במ"ל יסבה ה': ד"א בדת ינחמו. בעוב"ב וכח"ס יסכן צטח בדת עין יעקב וכח"ס וגשגס ה' לבדו. וכן והאלילים כליל יחלק: ואין עמו אל נכר. בעוב"ב כח"ס אשר חלק ה' לכל העמים ואחכס לקח ה' להיות לו לעס נחלה. ד"א ה' בדת ינחמו. בתורה לשמו של הקב"ה והוא החלומ' לאד' דעת. ואין עמו אל נכר. במעלות. ד"א בדת. בק"ס כח"ס ה' אלכינו ואין עמו אל נכר. בחפלה כי מחפילין אנחנו לאבנא די בשמיא בלמוד כי כל הכחות וההנסנות סן מהקב"ה לבד. ולכך כתיב כאן סס אל שהוא סס ההנסגה וכתי' ואין עמו אל נכר שאעפ"י שהכחות מנהיגים. הכל מומנו ית' והוא הנותן להם כח לעשות מיל והוא סס משחק ולכן אמרו כי בקרבנות לא כתיב אל ולא אלוהים שלא ליחן פתחון פה חכו ואין עמו אל נכר. וסויה הוא סס המיוחד לכך נאמר בדת ינחמו: (יג) ירכבהו על צמותי ארץ. פי' הכניסם לא"י והמשילם על א"י. ונקרא צמותי ארץ מפני שהיא גבוהה מכל הארצות: ויאכל חמנצת שדי. הם פירות א"י המשובחים ומפני שמוותס האדס הם מנ' דברים נומס אז מי כח"ס ארץ וצח חלב דבס. דבס הוא מלומס ומלב מצע"מ. וכאן חשב ה' דברים מלומס וס' דברים מצע"מ. ה' אכילת וס'

אדרת דברים אליהו

ו' שחיות. ויאלל חנוכה שדי. חלב כרים. ויאלים. ועחודים. וחלב כליות חטא. ו' שחיות. מחמת בקר. וחלב לאן. דם ענב. דבש. ושמן: ירכבו על במותי ארץ. זה החורב כלל כח"ט שאין חורב כחורב א': ויאלל חנוכה שדי. זה מקרא כח"ט לכו לחמו בלחמי: וינקטו דבש חסלע. זו משה כח"ט ושים בלע קק: ושמן מחלמים נור. זה גמרא כח"ט בן הכס נר חובו חיס: (יד) מחמת בקר הם הלכות. וכח"ט לכו לחמו בלחמי: חלב לאן. הם אגדות כמו לאן שמתעשרות בעליהם: חלב כרים אלו ספרא וספרי וכל מדרשי חורב. עם חלב כליות חטא. אלו תקופות וגמטריא' חסלות שועלים וכל החכמות: דם ענב חסדה חמר. אלו סודות החורב יין החסומר בענביו ומה שנקרא דם ויין מפני שיש שבעים פנים לחורב כחמין י"ן וכן יש י"ן פנים לחורב כחמין וד"ס. ענב וחמר. אלו מעשה בראשית ומעשה מרכבה. ענב. זה מעשה בראשית כח"ט יין החסומר בענביו חסדה ימי בראשית. וחמר. זה מעשה מרכבה רח"ה מות עשה שהיא שיעור קומה של מרכבה. וע"פ פשוטו דם ענב חסדה לשון נקבה נסחרת שקאי על הארץ שאמר למעלה על במתי ארץ. פ' שחפני רוב הענבים שבאין יהיה סיון זה מהם שדומה לדם על הארץ וחסדה הארץ מהם וכל זה שבה א"י ושהיו ענבים הרבה עד שיהיה סיון זה מהם בלא כחיסה: (טו) שונת עבית כשית. כי חלקי האדם הם שלשה. עור בשר ועלמות. והגידן הם רק לחבר האברים שלא יתפרדו. ואמר כי השמן לב העם הזה בכל חלקי בגוף. שונת. שהבשר שמן. עבית. הם העלמות. שנתעבו ציסקיו מוח עלמות. כשית. שנתכסה העור בשמן פחות עלי כסל. ואמר וישמן ישרון. שגם הקרבים והמעים הפנימי מלא שומן ולכן אמר וישמן לשון נסחר שקאי על חלקי הנסחרים בפנים. והנחל הוא כי הברכה והעשרות. הם בג' דברים. א'. בפרי האדמה כח"ט חלב כליות חטא דם ענב. ב'. צבע"ה כח"ט מחמת בקר וחלב לאן. ג'. צנים וצנות כח"ט ואהבך וברכך והרבה. ומפרש ואולי. פרי צטק אלו צנים וצנות. שגר אלפיד. אלו בעלי חיים. ופרי אדמתך. זה לוחם. וכנגד זה אמר שונת בפרי האדמה בדבש יין ושמן. עבית. במקנה בקר לאן. כשית. צנים וצנות. שהם מחסות עילך להגין. ועיקר העושר הוא צוצב וכסף ועגד זה אמר וישמן ישרון ויצטק פ' שמורד בלבו: ויטש אלוה עשהו וינבל נור יסועתו. מפני שאנחנו נריבין לברך את ה' על שבראנו ומחסינו עלינו בכל עת. וזהו ויטש אלוה עשהו וינבל. דיבר דברים לא כן על נר יסעו. כי כמו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה ואמר נור יסעו כמו ה' נור שהוא יסוד הבית. כן הקב"ה סיבת כל הסיבות ולכן נקרא נור העולמים ובחמלה שוכח את בוראו ואח"כ וינבל חסית דברים כלפי מעלה. כח"ט אולת אדם חסלק דרכו ועל ה' חסלק לבו וכן ואמי חזקתי את זרועותי ואלו יחסכו רע: (טו) יקנאכו צורים. לא זו שסכחו אלא שיקנאכו צורים. ואין קנאה אלא צע"ז שג' כי אל קנא: בחובות. ויכעסוהו. כמו ששועה אדם דבר מחובת בפניו והוא עריות שג' בהם חובת כח"ט אלהיהם של אלו שג' זמה ואח"כ: (יז) יחבנו לשדים. כח"ט ויחבנו את צניהם ואת בנותיהם לשדים ויפכו דם נקי וגו' ומפני שראשי עביר' הם שלשה. ע"ז ועריות וש"ד ולה"ר נד כולם. חשב שבערו על כולם יקנאכו צורים. זה ע"ז. בחובות ויכעסוהו. זה עריות. יחבנו לשדים. זה ש"ד. וינבל נור וגו'. זה לה"ר שהוא שקול נגד ג' עבירות האלו והכל בא מחמתם זהו ויטש אלוה עשהו שסכח בלב ואח"כ בדיבר' הוא לה"ר ואח"כ בחטא הוא ע"ז וג"ע וש"ד. ואילו ד' ראשי עבירות נאמרו בחובות ראשי עשרת הדבר'. הדובר לה"ר עובר על אובי שהוא כלאו כפר בעיקר. העובד ע"ז. עוב' על לא יהיה לך אלהי אחר'. ש"ד. עובר על לא תרצה. ג"ע. הוא לא חנף. ועונש של ע"ז וג"ע וש"ד. ג' מית' צבוע' סקילה חנק הרג. ועל לה"ר צבוע' שריפ' וכח"ט אני מלמעל' ויכנס מלמעלה. יחבנו לשדים לא אלה אלהים לא ידעום. מפני שחלק האומות חסות השמים לנ' שרים וכל שר נקרא אלוה אע"פ שאין להם יכולת בעצמן רק כח וגבורה נתן בהם להיות מושלים בקרב חבל. אבל ישראל אין להם שר למעלה רק הקב"ה בעצמו. ח"ט אלהים לא

ידעו. שאינם מכירים אותם רק חדשים מקרב באו היה להם מימים קדמונים: לא שערים אבתיכם. לא די שלא עשו אותם אלא שלא עלה על דעתם מחשבה כזו. כי מחשבת ע"ז כמעשה שגא' למען חפש את בית ישראל בלבם (יחזקאל י"ד ה') וכח"ס לא יהי' לך אלהים אחר' אפי' במחשבה. והוא נגד ג' חלקי העולם ע"ז' וכח"ס צעגל ויקח. וייר. ויעשהו. והם עשים. יעירה. צריאה. וכנגד הארץ שהיא רביעית אחר לשדים לא אלה שהם תחת האדם: (יח) נור ילדך חשי. זה האב. מחללך. זו האם שבחללה נולד הולד כח"ס הביטו אל נור חזבתם ואל מקצת צור נקרחם. יאעפ"י שהאב והאם הם הסיבה אבל סיבה הראשונה הוא הקב"ה לכן הקב"ה נותן בולד יו"ד דבר' נגד שיהם שהאב נותן חמם והאם חמם. כחובאר במס' דה (דף ל"א ע"א) (ואף שאינו חושב רק ט' דברים שניתן הקב"ה. חסר חד ומחייאל והוא דעת וכו"ה הגי' בע"י סס) ואלל האב אחר נור ילדך שהוא סיבה הראשונה לאב. ונור הוא סיבה הראשונה. ואלל אס. אחר אל מחללך שהוא סס ההנהגה כח"ס הניר תמים פעלי אל אמונה ולפי שאמ' (תעני' כ"ה ע"ב) אין לך טפח חלמל' שהארץ מעלה טפחיים וכן האם מורעת מחמט למעלה לכן אחר מחללך מן הכפולים: (יט) וירא ה' וינאץ חמטם בניו. כח"ס (במנחות סוף הנוסכת) הביאי בניך מרחוק אלו גלויות שבצבל וכו'. ואמר וירא ה'. שה' לבדו ראה רוס לבצם. וינאץ. וימאס ה' אותם כי חושבת ה' כל גבה לב וינאץ הוא לשון מיאוס. ועד כאן חשב גומטם ואח"כ פירענותם: (כ) ויאמר אסתירה פני מהם וגו'. כי במתן חורה נתן להם לישראל ד' מתנות. דרכי חורה. ויראה. והחורה. והמטה. והן דד' דרגין הידועין ח"ס אסתירה פני מהם זה החממה והבינה. כח"ס וקרחתי צסס ה' לפניך שהם נקראים פנים וכח"ס הגוי יוסף להפליא וגו' ואצדה חממת חמיו ובינת נביוו חסחתר: ארלה מה אחריתם. זו היראה והאהבה וכח"ס סוף דבר את האלהים ירא וכח"ס אס אין חממה אין יראה: כי דור תהפכת המה. במעשיהם אומרים לטוב רע ולרע טוב ח"ס דור פי' על כל הדור אעפ"י שעוסקין בחורה: לא חזון צס. לשון קיום שלא נתקיימה חוריתם בידם מחמת חסרון צטמון כח"ס (סוף מכות) בא חזקוק והעמידן על אחת והוא בטמון שגאמ' וליקן בצמונתו יח' וכן אחרו העולם על עמוד ח' עמוד שגא' וליקן בצמונתו יחיה: (כא) הם קנאוני וגו'. נגד יקנאוו בזרים בחושבת יכעיסו: בגוי נבל אכעיסם. כח"ס (ויצמות ס"ג ע"ב) אין לך מוסקן בצמונות כבדצריא: (כב) כי אס קדמה בצפי וגו'. חשב בכאן ד' עושין. נגד יוצחו לשדים לא אלה. אחר כי אס קדמה בצפי שהוא קודם הגומה ואח"כ צסופה והוא הכל בשמים כח"ס ומרה אף ה' ועל את השמים: ותיקד עד שאלו תחתית. זה ארץ החמחומה: ותאכל ארץ ויבלה. זה ארץ העליונה: ותלהט מוסדי הרים. אלו העמודים שהארץ עומדת על העמודים והעמודים על ההרים: ועוד העב"ז נחלק לד' חלקים. ח"י וירושלים ובהמ"ק כח"ס הכר הטוב הזה והלבנון. וח"ל היא הרביעית. ח"ס כי אס קדמה בצפי זה צהמ"ק כח"ס ישימו קטורה בצפך. ותיקד עד שאלו תחתית. זה ח"ל כח"ס מיד שאלו אפסד וכן אס יהיה דמך בקב' השמים זה הגליות ותאכל ארץ ויבלה. זה ח"י. ותלהט מוסדי הרים. זה ירושלים כח"ס ירושלים הרים סביב לה. ד"ל כי אס קדמה בצפי. זו צהמ"ק. ותיקד עד שאלו תחתית. זו גיהסם. ותאכל ארץ ויבלה. זה ח"י. ותלהט מוסדי הרים. זו ג"ע. וכח"ס נדקתך כהררי אל שהוא במרום הרים משפטך ותהום רבה. שהוא שאלו תחתית והם ד' ראשי אצרים שבארץ: (וכן) אספה עלימו רעות חלי וגו'. רעות הם הבאים מהש"י בעלמו. וחלי. הוא הבא ע"י שליח כמו חיה רעה חרב ודומיו: אספה עלימו. פי' אכנים כל הרעו' עליהם. כדמפרש ואזיל: (כד) וחי רעב וגו' ולחמי רשק. פי' שנטעים כלחם העשרך צאס: וקטב מרירי. הוא מאויר. ורעב הוא יסוד המים שנתקלקלו ומה בא רעב. רשק זה אס. וסן צהוות. הוא חלי אכלה צס. ג' הראשונים הם כלל הרעות שהם ג' יסודות מוי רעב הם מחמת חסרון המים או מרביי המים כח"ס חשטוק ספיחיה עפר ארץ. ולחמי רשק הוא אס. והם כלל הרעות וכח"ס אני שלח את כל מגפתי אל לבך. ושם היו כל הג'

אדרת דברים אליהו

בדו ואם ודומ. ואחר וכן בהמת כולל חיה ובהמה. ואלו הם כלל העולם כי ג' יסודות נבראו ביום א' אש מים ואויר. והרביעי שהוא וכן בהמת נברא ביום האחרון כמ"ס בשה ודומ ויתחו ארץ למינה. ובו ביום נעשה האדם כי הימים של מעשה בראש' יום הראשון כלל ג' ימים הראשונים ויום ו' כלל ג' ימים האחרונים: (כח) גם בחור גם וגו'. ד' דרגין בן צני אדם. בעלי חורה בעלי חכמה ובעלי מלות והם נחלקים לשנים. בעלי מלות עשה. ויראי הסם. המהרים מלגבור על ל"ח. גם בחור. זה אש חיל המקיימים מ"ע. בחולה. הם יראי הסם. כי מ"ע רק בזכרים ול"ח בנקבות. יונק. הם ח"ח כמ"ס חינוך יונק חסדי אמו. אש שיבה. אלו בעלי חכמה כמ"ס בשישים חכמה ח"ס בנס' מגילה (י"א ע"א) כמו שבקטנותו הקטין עלמו אלל מי שגדול ממנו בחור' בן בזקנותו הקטין עלמו אלל מי שגדול ממנו בחכמה. ומשכ כאן ז' קללות נגד ז' שמות של יסוד' ח' מדורי גיהנם. ז' היכלות טמאות. ז' שמואלין את האדם מן העולם. ז' עונשין. והם ד' מיתות ב"ד כרת מיתה בידי שמים חלקות. וכל א' מו' ימי השבוע נחלק ל' עמים. וכן ז' שני שבוע נחלק ל' חקופות וכו"ס עמים. וכולם נכללו בשמים אלו. רעות. ומי. והוא נגד שני אלו ויטס וינבל. וכמ"ס ומלאכו רעות רבות ונרות ואחר על כי אין אלהי בקרבי וגו': (כו) אמרתי אפליאם. פי' אשיתם פאה כי האל"ף נוסף בחיבה זו: אשיתם ומאטם זכרם. שלא יזכר עליהם שם אנוס כלל. ושמים אלו הם נגד שבט יהודה ובינאין שהם בירכתי ארץ. ועשרה השבטים נשבתו מאטם זכרם ולא נודע מקומם חיה. ונגד נור ילדך חשי אחר אפליאם ונגד וחשבת אחר אשכית' מאטם זכרם וכמ"ס וישלי' אל ארץ אחרת הלמ"ד רבתי שהשלי' בהשכלה גדולה וכמ"ס למנן הרחיקם מעל גבולם והמ"ט קללות נגד מ"ט שבט' חוכמה ז' ומ"ב ולעמוד יתהפכו כולם לזכרה כמ"ס ונתן ה' אלהיך את כל האלות האלה על איביך ועל שונאיך אשר רדפוך והסוידך ה' אלהיך וגו': (כו) לולי כעס איויב אגור. לשון מורא שאי מחירא חפני כעס איויב פן יאחרו וגו' ולא ה' פעל וגו'. כי חפני ג' דברים יאחרו שידיו רמה. א' חפני שמקרה הוא. או מולד גרם. או שג"ז שלהם גרמה. ח"א פן ינכרו לריומו שיתלו באלהי נכר שלהם ופן יאחרו ידו רמה שיתלו במולד ולא ה' פעל כל זאת. שיאחרו מקרה הוא. וגו' עולמות הן. עולם המול הוא עולם החמחון. עולם המלאכים. ועולם העליון. פן ינכרו לריומו נגד העול' העליון. ידו רמה הוא עולם המלאכים. ולא ה' פעל כל זאת אלא שמקרה. והוא נגד עולם החמחון. וכנגדם ג' פורעניות אלו כי אש קדמה בצפי. על שאמרו שג"ז גרמה זה. אספה עלימו. על שאמרו ידיו רמה שמולם גרמה להם. ומה שאמ' חזי אלהי וגו' שזה לא יוכלו לחלות לא בע"ז ולא במל רק על שאמרו מקר' הוא ולא ה' פעל כל זאת והם ג' חלקי העול'. שמים וארץ ובני אדם. פן ינכרו לריומו. בשמים כמ"ס כי כל אלהי העמים אילים וכו' שמים עשה. פן יאמרו ידו רמה. הוא מעשה בני אדם. ולא ה' פעל כל זאת. בארץ כמ"ס כי אני ה' בקרב הארץ: (כח) כי גוי אחד עולם המה. משכ כאן ענה חבונה חכמה. כי בג"ד העולם מחנה כמ"ס ה' בחכמה יסד ארץ וגו' וכן במעשה המשכן ואחלה אמו וגו' וכולם נתנו לישראל. והדעת נקרא ענה כמ"ס אין חכמה ואין חבונה ואין ענה. וכמ"ס את מי נטען וגו' וכן פלא יועץ וגו' והוא מחנה עליונה על הכל ולא ניתן לאומות כלל וכמ"ס ובחבונותי מנחם רבב (איויב כ"ז י"ב) וכולם כפולים בשמות חכמה שכל. בינה חבונה. וענה אין לה אלא שם אחד ולכן אמ' גוי אחד עולם המה וכן ואין בהם חבונה ששם גנו הדעת ואפי' מה שיש בכוחם להבינם דהיינו חכמה ובינה אין נותנים על לבם כלל ולכן אמר: (כט) לו חכמו ישיבילי זאת יציו וגו'. אש היו משכילי' מה שנקרא זאת היו מבינים לאחרית'. ג' האלו הנכללים במדה זאת וכן בפרעה ואחר ולא שח לבו גם אחת והיא ההבגת מלכות שמים. ובינה נקרא לאחרית וחכמה נקרא ראש' והשכל בחמחם חסו אחר לו חכמו בחמחם. ישיבילי. הוא השכל לדעת מדה זאת. יציו. הוא חבונה חסו לאחריתם ואם היו משכילים מדה זאת שהיא נותנת חמחמה כדי להשמידם עדי עד. היו מבינים לאחריתם שגם עליהם חבונם הרעה ומה אם לעושי רצוני כך לא יחר הקב"ה על

אֲדָרָת

דברים

אֲלִיהוּ

קטז

על מעט עוונותיהם לעוברי רענו עאכ"ו: (ל) איכה ירדף א' אלק וגו'. שמחת מורק לבס
הס נסים מפני שים זה שלא כדרך הטבע: אם לא כי לורס מוכרס. לשר של הגוים חכו ירדף
א' אלק: וכן הסגירס. עד יניסו רבבס שזה אין חלוי זכח הגוים אלא במורק לבסס ספסגיר
אוחס ה' ביד שרי הגוים ומפני זה בל להס מורק לבס ואחר וכן הסגירס הוא וז"ל זה ב"ד
של מעלה וז"ל של מטה: (לא) כי לא כלורנו לורס. פי' הגוים אימירס ודאי ה' הסגירס ולא
מפני שאין בו יכולת להנילס אלא שמכרס לשר שלהס: ד"א הישראלים אומירס כי לא כלורנו וגו'
כי בזודאי הקב"ה מורחס על כל מעשיו ומה שאמר ירדף אלק שהוא בלתי רחמניס ואחריות
גדולה. הוא מחמת שמכר איתו ביד השר של הגוים והשרים אין להס רחמנות כלל: ד"א כי
לא וגו' כשהקב"ה שומר אוחטו שומר גם כל האומות וכמו שניה להקריב ע' פרים אבל לורס
הוא רואה לעקור הכל: ואיביו פלילים. שהגוים שופטין תמיד אוחטו. או פי' לשון ענה שיענין
אין להשמדנו: (לב) כי מגפן סדס גפנס עד וראש פחמים וגו'. כאן מושב ג' דברים גפן.
וענבים. ויין. וכל א' יש בו שים מגפן סדוס ומשמח עמרה. ענבים ואשכלת. יינס וראש פחמים.
ולפי שיש ג' דברים מחשבה. ודיבור. ומעשה. אחר כאן ג' אלו. מגפן הוא עד מחשבה שאין
ניכר כלל כמו הגפן שאין ניכר בו היין. ונגד הדיבור אחר ענבו וגו'. ונגד המעשה שראש
כלל. אחר חמת תינס יינס. ובכל אלו הם לרעה על ישראל. וכח"ס ה' מה רבו לרי וגו' לפי
שים בגוים ג' חיינס. א' אלו שעושין הרעה בידים. ב' אשר אינס יכולים לעשות רק שמיחיס
לעשות רעה לישראל. והג' גם אינס מסיחיס. רק שמחשבתס תמיד לעשות רעה זה שאמר דוד
מה רבו לרי. אוחס שעושין רעה. רבים קמים עלי. אלו המסיחין. רבים אומירס. המזין אוחי
במחשבתו. וכנגד זה. ואחס ה' מנן בעדי. עד העושין בידים. כבדיו. הוא נגד המסיחין. ומרס
ראשי. עד החושבין. וכן כחיב. (ישעיה מ"א י"א י"ב) הן יבסוכל הנחרים כך וגו'. אנשי ריבך.
אלו החושבין לעשות רעה אבל אין יכולין לעשות. אנשי מנחך. אלו היוענין לעשות. אנשי מלחמחך.
אלו העושין. ואחר כאן מגפן זו מחשבה אלו אנשי ריבך אט"פ שאומר לעשות הרע אינו אלא
במחשבתו כי הוא אינו יכול לעשות רע רק מחשבתו לרע. ענבמו. נגד אנשי מנחך כמו ענבים
שסופן להיות יין והענבים הם מקור ועיקר היין כן אנשי מנחך הם עיקר הרעה שיענין תמיד
לרעה. חמת תינס יינס. אלו אנשי מלחמחך שעושין הרע במעשה ונגד מה שאמר ביסעיס
כל הנחרים כך שהס המעמיקים ענית ואפי' אין מדברים רע אחר כאן ואיביו פלילים שהוא
ענה עמוקה שחושבין לרע ומה שאמר כפול מגפן סדוס ומשמח עמרה כי בסדוס היו
יושבין הסופטים שלהס והקניינס. ובממרה היו יושבין שאר העס וכמו שאמר הכחוב
שמעו דבר י"י קניי סדוס כי הנבואה לשרים יחורת אלהיו לשאר העס וכן אחר כסדוס
היינו וגומר שהס השרים. לממרה דמינו. שאפילו שאר העס היו רעים. ואחר כאן כי מגפן
סדוס גפנס ומשמח עמרה. כי הגפן מחבז מן הסדמות וכולס לרעה מגדולס ועד קטנס
הקניינס ושאר העס כי לולא שהיו כולס לרע לא היו יכולין לעשות רעה לישראל זה בלתי זה
רק בגפנס והסדמת כולס רעים הן לישראל. ד"א לכך הוא כפול א' נגד האנשים והשי נגד שר
שלהס וכח"ס לחטל' כי לא כלורנו וגו'. ד"א כנגד ד' גליות. אם לא כי לורס מוכרס. זה גלות
הראשון. משנת ה' ליהויקים שאז נחתס גזר לוינס. ומגפן סדוס. זה גלות חדי שכתבו לבטל
בהמ"ק. ומגפן סדוס. זה אחשורוש. ומשמח עמרה. זה המן שרעה במחשבתו לללות כל ישראל
ענבמו ענבי ריש. זה גלות יון שאמרו כתבו על קנן השור וכו': חמת תינס. זה גלות אדוס
שכולל הכל. ולכן כתבו בפסוק א' לבד. ששקול כג' הראשונים ולכן הם כפולים כי בכל גלות היו
כפולי' הא' צבל וכשדים. השני פרס ומדי. הג' יון ומוקדון. הד' אדוס וישמעאל. מגפן סדוס.
לפי שצגלות חדי צאה להס הנרה מחמת שנהנו מסעודת אחשורוש וסחו יין לכך כתבי' מגפן זה
הטעם שחקנו פורים לשמח לפי שהאכל צא להס מחמת אכילה וסחיס לכך כשהפ' לשמח' חקני
לאכילה וסחיס. ד"א ביד' שולטין עלינו בגוף ובנפש ובמחמן. בגוף. שרועי' ליסר את הסוף.

אדרת דברים אליהו

בנפש. שרונים להרוג אותנו. ורזני' ליטול את החמון. והרביעית שרזני' לעקור חורנית מ"ו. ולכן כתיב והימים האלה חכרי' ונעשים להיות עושים וגו' ימי משחה ומשחה ומשלה מותח ומחטח לאציונים חשב כאן ד' דברים. מכרים הוא מקרא חגיגה שהוא זכרון הנס. ונעשים. יש בו ג' דברים משחה ומשלה מותח כו' והם נגד מה שהזמן חשב להרע לישראל הד' דברים וכח"ס להשמיד. זו להשמיד החורה מישראל כח"ס דורו של שדך שלא ישר שום מזה ושורש מן החור'. להרוג. זה הריגת הנפש כשיהרוג האדם או הנפש הולכת חמו. ולאבד. זה הגוף אפי' לאחר הריגה יאבדו את הגוף מן העולם כמו לשרוף בזה וכדומה. ושלים לבח. הוא ציח החמון וכשהפך הדבר שהוא לעונה הפך הקב"ה את כולם לסיפוק ממה שחשב כי הוא חשב לעקור החורה לכן נחוסף עוד מקרא חגיגה על החורה. ונגד בג' האחר' אמר ימי משחה הוא נגד לאבד שהוא הגוף ומשחה הוא לגוף. ושמחה. הוא לנפש וכח"ס ולבי שמה מכל עמלי וכח"ס לב יודע מרת נפשו ובשמחתו וגו' שאין השמחה אלא בלב בלב האברים במדרש שלעמיד יהיה הלב שמה יותר מכל האברים וישלחו לו חסד שמה יותר מכל האברים והשיב להם לב יודע מרת נפשו כי מהענזון אינו ענז אלא הלב לכך ובשמחתו לא יתערב זר. ונגד מה שרצה המן לבח חמוס אמר שבהפ' הוא אלא משלה מותח איש לרעהו ומחטח שפושין רע לישראל כל הרעות נחקקים בפופירא של הקב"ה ח"ס כחם עמדי. עמדי הוא הרע מה שעשו לישראל. ועוד כי כחם הפורעניות שלהם אלא שלא יבא להם פורעניות בעה"ז כלל כדי שירבה להם הפורעניות בעה"ב כח"ס ויין חמר מלא חסך ויגר מה שימלא על כל גדותיו עד שהוא נאסף לארץ והם ימלו אף שמרים את הכל יביא עליהם ולא ישר כלום, חסו מחוס כמו דבר החסו שאין יכול להפתח כלל. ולעמיד יביא עליהם הפורעניות משלם כמו כוס מלא על כל גדותיו: (לה) לי נקם ושלם לעת חמות רגלם. פי' הקב"ה אומר. לי נקם אני בעמלי אנקם מהם וכח"ס למעלה כחם עמדי: נקם ושלם. לפי שיש איובים ושואנים. איוב הוא מי שיוכל להרע לאדם לגוף. שוא הוא שחסיחו חורכי ה' לרעה. והשוא יותר רע מן האיוב לפי שהוא בנפש ולכן כתיב ידך חמאל איביך ימיך חמאל שואיך. ידך חמאל לאיוב שבגוף. ימיך חמאל שואיך. שהוא בנפש חמאלו ימיך. ח"ס יי יסדה ארץ הארץ ביד. והשמים ציומן. לכך איביך הוא בעה"ז בשמאל ח"ס לי נקם הוא על איובים אנקם מהם. ועל השואנים שהסיתו חורכי הש"י ושלם. אשלם להם פורענות על זה: לעת חמות רגלם. זה יהיה כשתמות רגל שלהם. והרגל הוא זכות מה שכיבד עשו ליחמק אביו בשליחותו של אביו וכתיב ועמדו רגליו של הקב"ה על הר הזוחים: ד"א כי דניאל כתיב מזה היות וגו' הוא ללמא רשע די דבב טב מדוהי ודרעוהי די כסף מעוהי וירכתה די נחש שקוהי די פרזל רגלוי מנהן די פרזל ומנהן די חסך מזה היות עד די התגזרת אבן וגומר ומחת ללמא על רגלוי וגומר בלדין דקי כחל וגומר. חסו לפי שגל על הרגל שהוא כל היקום של האדם ויפול כל האדם. ואמר לעת חמות רגלם. רגל של ד' המלכים ואז אשלם להם על כל הרעה שעשו שהריעו לישראל חסו בעקבתא דמשיחא הוא העקב שבו' בסוף הרגל: כי קרוב יום אידם. פי' בזמן שתמות רגלם אז יקרבו יום אידם והוא כשיגמור זכותם מה שכיבד עשו לאביו אז יקרבו איד שלהם ולא אחריו להם: ומש עתה לנו. פורעניות העתידות לבא עליהם הכל יביאם הקב"ה עליהם בזמן קרוב זה אחר זה ח"ס בקדים. בעגלל ובזמן קרוב. בעגלל הוא שימחר הקב"ה להביא הגאולה. וגם הגאולה גופא יהיה הכל בזמן קרוב שהגאולה תהיה בהרצ' עניים כמו תחיית המת' וגוג ומגוג ויהיו הכל בזמן קרוב זה אחר זה ח"ס ומש עתה פורעניות העתידות לבא עליהם יביא הכל בזה אחר זה ולא יתם השב רוחם: (לו) כי דין ה'. יקום הקב"ה מהם: עמו. בשביל הרעות שעשו לעמו: ועל עבדיו. הם עובדי ה': יתחם. יתחם הקב"ה על הגלות גופא כי על מה שעשו לעמו יקום הקב"ה מהאומות אבל הגאולה לא יתחם בזה בשביל זה אבל ממה שעשו לעבדיו יתחם על

אדרת דברים אליהו קיו

על הגלות ויגאל אותה ויעקר פירושו ועל עבדו יחנכם לפי שלקב"ה אין לו שמחה כשפרע מן הרשעים אבל על מה שעשו לעבדיו יחנכם לשון נחמה. יסיה לו נחמה כשיפרע מן האמונות וינקום ונקמם חכם: כי יראה כי אולת יד וגו'. ג' מעלות כללות בלדס חכמה גבורה עשר וכח"ם מלאך המחמיה על הכריון נוטל הטיפה ושואל מה חסא עליה חכם או טעם גבור כי עשיר כי וכח"ם אל יתכלל חכם במחמיהו גבור בגבורתו עשיר בעשרו וחס נגד נפש גוף מחוץ. חכמה גופש. גבור בגוף. עשיר במחון. ואחרו בגמ' נגד העשירות אין בן דוד בא עד שיכלה פרוטה. ונגד הגבורה אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הולא כי ונגד החכמה אין בן דוד כי עד שיחמטטו החלמדיס. ונגד ג' אלו שאין בן דוד בא עד שיכלו הם מישר' חסו מ"ם נפלה לא חסויק לנפול עוד קום בחולת ישראל שלכאורה אין לו פי' כיון שלא קחו מפילה הראשונה היאך שייך לומר לא חסויק לנפול אלא פי' נפלה לא חסויק לנפול עוד שהפילה חסיה עד והריגה התחממה שאין יכולה להיות עוד נפילה אחר זה ואז קום בחולת ישראל וכח"ם התעשרי מעפר קומי וגו' ודרשו עד שיגיעו לעפר ומחס עתידין להגאל ח"ם כי יראה כי אולת יד היא הגבורה ואפס עטר הוא הכורס כח"ם ושם נעלר מעבדי שאלו שהיה עוסק בחורה. ועוזב זה מחון שיכלה חכם כח"ם עוזב חטוב וגו': (א) ואחר אי אלהיו. במצרים ובים. ניד הבדולה וביד החזקה: טר חסיו זו. בחון חורה. (א) אשר חלב זבחימו יאכלו: במדבר ובגלגל. יסחו יין נסיכס. בשילה ובית עולמים. יקומו ויעורכס. במורבן בית ראשון ושני. יכי עליכס סחרה. בימי גוג ומגוג. ואחר אי אלהיו בק"ם שחט ישראל וברוך שם כבוד מלכותו. טר חסיו זו. בחפלה. אשר חלב זבחימו. בקרבנות. יסחי יין נסיכס. בפסוקי חזורה. שאין אימרים סירה אלא על היין. יקומו ויעורכס. בגפילת אפיס. יכי עליכס סחרה. בקדושה דסדרה: ואחר אי אלהיו. אלו ישראל. טר חסיו. אלו הגרים. אשר חלב זבחימו. אלו כהנים. יסחו יין נסיכס. אלו לויס שאומרים סירה על היין: יקומו ויעורכס. אלו ג' כחית כהנים לויס וישראלים: ואחר יאכלו יסחו כח"ם ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה וגו': אי אלהיו. כ"ב שמות וסוא חשבון שם הראשון של שם ח"ב. אי אלהיו. חו"ב שם מחלבים ב"ק לכך ואחר ג"כ בלשון רבים אשר חלב זבחימו וגו': טר. הוא הדע' וסוא מחלבס בבחינה האחרונה לכך ואחר יכי עליכ סחרה נח יחידה. ועיין ח"ם כפ' ויטס אלוה עשהו וגו': (לט) ראו עשה כי איני אני הוא. איני קודם שבראחי. איני אח"כ. ואין אלהיס. בזהוה. כח"ם איני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהיס וכח"ם ה' אלהינו ה' אחד הוא בג' זמנים וכן אחר כאן ואין אלהיס עמדי: איני אחיה ואחיה. הם בג' דברים. ואחיה. גופש. מחנחי. בגוף. ואין חיד חיל: במחון כח"ם ויפלט ואין חיל. וסוא כולל שנים נוטל מה ונותן אה. ואחר שני פעמים איני אני. ואין. א'. כי איני אני ואין. הוא היה היה ויהיה. ואח"כ אחר איני אחיה וסוא בחג"ח למפרע. מחנחי ואני ארפא. בנה"י. ואין חיד חיל. בחינה אחרונה שחכמה מחלבס בחג"ח. ובניה בנה"י. ודעת. בבחינה אחרונה וליה לילה ימיה דעת. וכן כנגד ג' תפלות שמרית ומנחה ביום וערבית בלילה: ראו עשה כי איני אני הוא. כלולס בג' חנ'. ראו עשה כי איני אני. הוא חר"ב. ואין אלהיס עמדי. סוד הדעת. ג"כ בג' וכל אי' מחלבס בג': (מ) כי אשא אל שמים ידי. כח"ם ידי יסדה ארץ ואחבר אותה אל שמים שיחרומס שמי בלרץ כמו בשמים כח"ם כי לה' החלוקה ומשל בגוים ועלו מושיעים בחר וגו' ויחרומס שמי בלרץ כמו בשמים חבו כי אשא אל שמים וכח"ם כי יד על כס יי וסוא בשמים כח"ם כה אחר ה' השמים כסאי: ואחרתי מי אנכי לעלס. שהקב"ה נקרא מי העולמים שמחבר ג' העולמות. אנכי עס לעולס. אבל כי אשא אל שמים הוא במעשה וכאן הוא בדבור. ואחרתי מי אנכי וגו'. ועיין סוד לפי שהע"ס מחנהב בטבע. אבל בשמים הוא ע"פ רעון. כח"ם ידי יסדה ארץ וימיה טפחה שמים ואחר כאן אשא אל שמים ידי. ויחרומס ידי גם בלרץ שיחנהבו ג"כ ע"י הרעון ויעשה נסים ופלאות בלרץ וכח"ם כי לה' החלוקה וגו'. ואחרתי מי אנכי לעלס. כי עשה אין יכר מלכותי בלרץ. אבל לעמוד

אדרת דברים אליהו

ימיו מלכותי גם בארץ כנ"ש מי העולמים בחרין עלמין וכמ"ס ואלו"ס מי אחי ויחלל כבוד ה' אח. כל הארץ. וכלן שני שבועות וכן א' וכמ"ס יורם ימינו ושהחלו אל השמים וישבע במי העולם. וכמו שאנו נשבעין ב' ובנקיטת חפץ. וכן העולם נברא בלחיות ובעשיה. ויחלל אלהים ויעש וגו' וכן שני הלוחות וכן חורה שבכתב וחורה שבעל פה: (מח) אס שוחי. חלשין חן שון: ברק חרבי. בעה"ז. וחלחל בחשפט יד. בעה"ב: אס שוחי ברק חרבי. ע"י אחריס שולח הסרד בקרבם. וחלחל בחשפט יד. ע"י עלמין כמ"ס חרב ה' עד מחי לא חשקוטי הרגעי חומי וגו': אשיב נקם לגרי ולחשנאי חשלים. לגרי יהיה הנקם. ולחשנאי יהיה השילום כדלעיל בפסוק לי נקם ושלם: נקם לגרי. שהוא לגוף הטורדים בעה"ז כי נקם קאי על ברק חרבי ולפי שטעו לגוף בעה"ז כך עמיד אחי לנקום בעה"ז: ולחשנאי חשלים. שהריעו לנשמתם אחר וחלחל בחשפט יד. וכמו כן אשיב נקם לגרי. ע"י אחריס על מה שטעו לישראל: ולחשנאי חשלים. מה שהריעו נגדי חשלים להם וזהו וחלחל בחשפט יד אחי בעלמין חשלים להם ולכן נאמר אשיב נקם שישבי להם הנקמה ע"י אחריס ועל מה שטעו נגד הש"י לה אחר ואחלים: (מח) אשיב חזי חס. חזי. הוא וחלחל בחשפט יד שהוא על הנפש לכך כתיב כאן חס כי חס הוא הנפש: וחרבי חלל בשר. הוא הגוף. ג' שפטים רעים יש. מות. ומרד. וסבי. והס ע"י אדם חלל רעב הוא ע"י שמים ולא במעשה. רק במעשה שמוע המוות מן האדם ומרד הוא מה שמכין בשר חלל לא הוהרד ע"י מרד שזה הוא מות כמ"ס מכת מרד והרג וגו' וכמ"ס ונאק לפי נאקת חלל. וסבי הוא הושב כבלי ברהל והוא ג"כ מולוכלל בדם היוצא ממותו ע"י הכבלים של ברהל הנחומים עליו. ח"ס כאן חס חלל זה הוא המרד. וסביה הוא השבי. מראש פרעות אייב. זה המות. שהראש פרעו הוא בצית השמיטה. חס חלל וסביה. הוא אשיב חזי חס. והשליש נחלקו לשנים. וחרבי חלל בשר. זה הגוף לאחר המות וכן נאמר אחר לנפול כק ואכלתם בשר וגו' וסחיתם דם ואכלתם חלב וגו' בשר גבורים חללו וגו' חלים כדים ועמדים וגו': (מח) הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום. בנולל ראשון: ונקם ישיב לגרי. בנולל אחרון: וכפר אדמתו עמו. לתחיית המתים כמזכור כי הקבורה מכפר על העונות. והרנינו גוים עמו קאי לעמי לבא. אלא שמקדים התכלית כי דם עבדיו יקום. ממה שטעו להם בנולל שהכו אותם. ונקם ישיב לגרי. ממה שגילו אותם כמ"ס דמם לא נקימי. וכפר אדמתו. מה שהרגו אותם כמ"ס ולאחר לא יוכפר כי אם בדם שופכו. ואותן שלא עשו כלום. הרנינו גוים יסבחו לעמו כי ארבעה כחות יהי לעמיד לבא ג' לכריחות ולנחיתות. והכו דם עבדיו יקום שהכו אותם והכו דם חלל. ונקם ישיב לגרי. זה השבי. וכפר אדמתו עמו. אותן שהרגו מראש פרעות אייב. ואותן שלא הרנינו כלל לישראל הרנינו גוים עמו שהם יסבחו לעמיד לבא את ישראל. וכן ג' עלמין. הרנינו גו' עמו נגד ב"ע. כי דם עבדיו יקום. זהו השנים שהריעו לישראל. וכפר אדמתו עמו. ארץ החמחות. וכן ד' קליפין ג' שני ערלה יהי לכריחה. והרביעי חמור לקדושה והוא קודש הילולים זהו הרנינו גוים עמו וכאן נשאל השם ה' י' ועם אות האחרון הוא ה"ו ומנין התיבות של הסיירה חמין והמסכילי והוא פנים ואחור. וכן שם השילוב פנים ואחור ומנין התיבות של כל הסדרה הוא חמין החורה עם כל החיות לרקתן כהרי אל שהם שדי בשני שנין י"ה של שם י"ב צמ"י אותיות נקרא ח"י עלמין: (מח) ויבא חסה. כמ"ס בפי' וילך שגמ חמון חוללות באותו יום: את כל דברי הסיירה. חמסה דרגין של חורה כידוע. בסוד פרד"ס ונשמתא לנשמתא שהוא פנימית הסוד שהוא אינן ושרשיו ופריו וענפיו ומוחין דלילגה וכמ"ס זאת הפעם עלם מועלני ובשר משרי לזאת יקרא חסה כי מואם לקחה זאת. ואמר וידבר את כל וגו' שגילה להם בדברי הסיירה הזאת את כל אשר טוב לו הקב"ה שימה בפיסה ולכן גילה להם כל הפנים של החורה: בלזני העם. לא כשאר פעמים שנכנס תחלה אחרן וצניו ואח"כ הוקעים וכו' וכאן תחילה בלזני העם כמו שגלוס: הוא והושע בן נון. שהיה יהושע מחורבן כמ"ס (סוטה י"ג ע"ב) שנת של דיו זוגי היתה. לכך כתיב והושע בן נון שהיה טפל לו ולכן לא נקרא יהושע בשמו שלם ואמר

שגם הוא לא גבה לבו ולקח כתיב והוסיף: (תח) ויכל חשה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל. פי' שבצורה הוסיף כולו כל החור' כול' עם כל מציאות כמין חרו"ת על הלוואת וכוונתן חכמ"ה ציג"ה דע"ת שלכן נאמר לשמר לעשות את כל דברי החזרה הוסיף מלמד שכל החזרה וכלל בצירה הוסיף וסקולה כנגד עשרת הדברות שבהן וכלל כל החזרה כילה ג"כ כמין כח"ר שהוא חכמ"ה ציג"ה דע"ת וחזו אל דעת ה' דו"ג ושבצו"ב וכלל דעת בלמד אבל דעת עלמו שהוא במקום כח"ר היא צג"ה צ' שהן ד' זה שגמ' צ' דקדקת וחלוצית ודקדקת חזו שומר כאן את כל הדברים האלה כח"ש בעשרת הדברות וידבר אלהים את כל הדברי' האלה. (חו) ויחז' אלהם שימו לבבכם לכל הדברים וגו'. שייחוס שיצנו מעלמם עוד עד מקום שיה' מנגעת: לכל הדברים. שלא היתה אפי' חיבה אחת מלעיוול ולעסוק בה: אשר איזי מעיד בכס' וגו'. כח"ש למען תהיה לי הסיירה הוסיף לעד צבני ישראל: היום. כח"ש שבכל יום ויום יהיו חדשים צעייך כאלו נחיה היום: אשר תלום את צנו"כ וגו'. כח"ש כי אביאנו וגו' וענתה הסיירה הוסיף למנו לעד כי לא תשכח מפי זרעו וגו' וכן נאמר והדעתם לבניך ולבני בניך וגו': לשמר. זה המעשה: לעשות. זה המעשה שמעושים על הלאמוד והעשיה שכל שאינו בכלל לאמוד חזו בכלל עשיה מכלאן חזרי: אין צור ירא חטא ולא וכו'. את כל דברי החזרה הוסיף: שכל כלולין בצירה הוסיף: (ח) כי לא דבר רק הוא חכם. שאין דיבור בצירה שאין צו כל הון יקר ועשים כח"ש עושר וכבוד אחי הון עתק וגו' ואמרו שפליגי דיבור א' צבור' שקול כנגד כל החפשים שבעולם וכח"ש כל חפשים לא ישוו בה. ואמרו כי לא דבר רק הוא. ואש נראה דבר רק. הוא חכם שאין אחס מצינים בה: כי הוא חייבם וגו' שכל דיבור שבהורה נתן חיים לעולם הבא ואריכת ימים צעה"י כח"ש כי הוא חייבם: וידבר הזה. כמו וידבר הזה: האריכו ימים על האדמה. ואמר על האדמה שבעילה וטחין אחס את הארץ וכח"ש כל העשיה מלטה אחס מטיבין לו צעה"י שהיא אריכת ימים. וצירושלמי דרש על ד' דברי' שאל' איכל פירותיהן צעה"י וכו' כי לא דבר רק הוא חכם. הוא החזרה. כי הוא חייבם הוא ציבור אצ ואש. כח"ש צעה"י הדברי' למען ייטב לך ולמען יאריך ימיך. וידבר הזה. זה ג"ה שג' כי בגלל הדבר הזה וגו' והופייסו וכו'. על האדמה זה השל' שזה חיקון הארץ ודרש מכלאן שח"ת שקולה כנג' כולם שבה וכלל הכל ולא חלו ג"ד בלבד אלא אפי' כנגד כל מלטה שבהורה וכח"ש צירושלמי כל חפטיך חלו אבינים טובות ומרגליות. כל חפשים חלו מלטה של חזרה שג' כי בלחה חפסתי וכן צגמ' צבני (ח"ק ט' ע"ב) פריך וכל חפטיך וגו' וקטו חלו הג' מלטה שהן ראשי כל המלטה שאל' איכל פירותיהן צעה"י וכו': אשר אחס בעמים את הירדן שמה לרשעה. כח"ש שחפצנו את הירדן ע"מ לירש וכן אמר להם ייבוסע צעה"י שבעברו את הירדן כח"ש (צפ' ז' דסיטע ל"ד ע"ב): (מת) ויודע ה' אל חשה בעלם היום הזה. צג"הם הזה חלו ימינו ושמותיו כח"ש (סס י"ג ע"ב) ללמדך וכו': (מת) עולה אל הר העצרי' הזה. כמו צגמ' שגאמר עולה אלי ההרה: יד נבו אשר צריך מואצ אשר על פני ירחו. אמר ד' דברים שזכה לעלות אל ג"ר שהן ד' וסס כללית נוקבא כידוע לכן אמר וראה את ארץ כנען שחשם יראה את ארץ כנען. ונבו ומוואצ הס ג"ר צסוד ג"ר שהוא צסס נרות ונר מערבי: על פני ירחו. ירחו הוא י"ב וע"ב שמות דח"ב: פני. פן דאמח ויו"ד דמכמה שכוללת בה כידוע צסוד פניאל: וראה את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל לאחזה. שהראה לו צ' ארצות שירשו עולי מצרים ועולי צבאל: אשר אני נתן לבני ישראל. חלו עולי חזרי' חש"כ צבית שמי שגטלו מעמ' לאחזה והיא ירושה שניה וכח"ש קדושה ראשו"י קדשה לשעתה וכו' וקדושה שניה קדשה לשעתה וקדש' לע"ל ח"ש לאחזה: (ג) ומת בבהר אשר אחזה עולה שמה וגו'. אמרו שמיחתו היחה רענית והוא ע"פ ציווי שגם במיחתו היה עובד הש"י וקיים ח"ע ולכן נאמר לו והמה לא תבוא שמו' חל"ת כדי להוסיף שכן שהן ג' דרגין שכולין הכל ח"ע וחל"ת דח"ת. וראה. הוא ד"ת שהראה לו גמי חזרה ומדרי חזרה כח"ש הביאני המלך חזרו. ואמר ומת והאסף. נגד צ' על אשר מעלתם וגו' כאשר מת וגו' וכח"ש מלמד שגאמר לאחזה מיתה: (נא) על אשר לא

אדרת דברים אליהו

מעולם. חלמ' שכל העובר אפי' בשגגה קלה של ד"ת נקרא חוטא כח"ש נפש כי חטא ומעלה מעל צה' ולאחר איש או אשה כי יעשו מכל חטא האדם למעל מעל צה': על אשר לא קדשם אחי בחיך צ"י. אפי' בלא זיווי היה להם לקדש והוא ח"ש אשר קדשו וטו. קידוש וזיווי. ואחר כאלו ד' חיי חיות נגד ד' שגגות שהיה לו. א' שקירב את הערב רב והם גרמו לישראל לעשות עגל וגרמו מיתה לדורי דורות וכיוצא היתה לעיבה והב' במרגלים שאמר להם אח"כ ואמר אלכם לא תעטרון וגו' ה' אליכם ההלך וגו' ובמדבר וגו' ובדבר הזה אינכם מחמינים וגו' ולא שמעו לו שמרגלים המסו את לבכם כח"ש אחיו המסו את לבבו ולא הועיל בדברים שדיבר כעת והיה לו לדבר זאת קודם שילוח המרגלים אזי היו נשמעי' לו ולא היו משלמים כלל מרגלים. הג' בזיו מריבה והד' בשטים שנעלל וכו' ונעלם מחמו לפיכך חת ולא זכה לנעם לאחר אבל כוונתו היתה בזיון לעיבה בערב רב לקרבן חתח כנפי השכינה. ובמרגלים כי מרוב דקתו היה סבור שבוש יחזקו את לבם כח"ש ויטב צעיו הדבר. ובזיו מריב' כחשח"ל כי בדיבור יתעב הדבר ולא יסב מהרה ויחלל שמו של ה' רגע אחת. ובשטים כח"ש שנעלם מחמו כדי שיהיה פיהם ולכן נאח' צו ד' עליות למעלה: (ב) כי מנגד תראה את הארץ ושמה וגו'. כח"ש צו"ח שחוקן בראיה כח"ש עשה לך שרף וגו' אבל לא חיון בדיבור לכך ושמה לא תבוא ושמה שהוא ה"א צה"ז אבל צה"ב הוא צא בראש כולם: כי מנגד. הוא שלם אחיות מחם השלישי שם ח"צ שם אספקלריא המחירה שמשם ראה איתה והח"ס הוא המלכות השביעי' שמשם ראה איתה והיא סמוכה לאבהן ולכן נאמר בסוף חתח הצרכה ששה ראיות את וגו' ואת וגו' ושי"ן הוא כלל כולם שהוא השלום והוא כלל כל הארץ וכלל כל הצרכות וכו"ש לא מנא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום וששה ברכות הן. ברכת כהנים מחשה היינו מחשה חיבות המדברים בלשון טובה לבד חיבת שלום כנגד מחשה חומשי חירב שחזן יולא השם של כ"צ שהוא כנגד כ"צ אחריות של החורה וכן בשמע ישראל. וששית הוא שלום כלל הכל והוא כנגד חורה שבע"פ שכולל כל מחשה חומשי חורה ולכן היא נכללת בששה סדרים ח"ש ה' עו לעמו יחן ה' יצרך את עמו בשלום וכן צו"ק מחשה למעלה ורעים כנגד דיק של זרעו לכם לדיקה ולכן החמיל בצרכות כח"ש ברכות לראש לדיק וסיים ה' עו לעמו יחן ה' יצרך את עמו בשלום ועו היא חורה שבע"פ כח"ש מנדל עו שם ה' צו ידיו לדיק ונשגב ולכן סיים בששה שלוחות אחר ר"א בר"ח תלמידי חכמים מרבים שלם בעולם וכו' ורב שלום בייך וגו' שלם רב וגו' ובחיבת שלום וכלל כל הששה ברכות וכן הוא בצרכה כהנים. וג' ברכות הם בסוד אבות. הראשונה נגד אברהם וטובא. השני נגד יצחק וטובא. והחורה נקית בגבורה ולכן הוא ה' חומשי חורה וששה סדרי חסנה והג' כנגד יעקב וטובא: וראה את ארץ. שמשם זכה לחכמה עליונה מה שלא זכה כל ימיו וע"ז נאמר הנה יסכיל עבדי ואחריו כחאן דאריה ריחא מרחוק וכו' וכנגד ד' עליו' דלעיל והוא ח"ש ירוס ונשא וגבה מלאה וגו' והוא בסוד צ"כ כח"ש בר"ח צפ' פינחס. ירוס. בסוד ארי' נגד יצרך. וגבה. מסטרא דשיר: נגד יאר ה' כי שור הוא הגבוה שבחינות בסוד קרייו וקרני חיות כנגד כולם. ונשא. הוא מסטרא דשיר נגד יאר ה' פמו וגו' הנשר הוא מוגבה א"ע לעוף והם ששם ס"ג. מאל. מסטרא דאל' נגד שמו את שמי וגו' בסוד שם ח"ה ונאמר לו רב לך. ל"ך ט"ן זמין בגלגולא והוא מאלם עד דקי'. כ' עד אברהם. ו' משם ואילך וכנגד זה אחר ר"ב לך נפון לך הרבה מאל וכן הוא בפרשה דהנה יסכיל ר"ב

חיבות:

א ו פ נ ש נ י

(א) האזינו חשבון שם הדעה ובהתפשטות צו"ק הוא שם הדעת והוא אל דעות ה': פסוק ראשון ו"ח והשי יב"ח כנגד ות"ק וי"צ תקוים של בראשית והארץ. והיט שאינו נחשב